

ИСТОРИЈА VII РАЗРЕД

ДНЕВНЕ ПРИПРЕМЕ НАСТАВНИКА

ГЛОБАЛНИ (ГОДИШЊИ) ПЛАН РАДА

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	Стандарди	Број часова		УКУПНО
			Обрада	Утврђивање, систематиза.	
1	Успон Европе	111/112/114/115/116/117/118/119/1110121/122/123/124/125/126/127/211/212/213/214/216/221/222/311/313/316/321/322	6	7	13
2	Српски народ под страном влашћу од XVI до XVIII века	112/116/117/118/119/1110121/123/124/127/211/212/213/214/215/216/221/222/311/313/315/316/322	8	9	17
3	Доба револуција	111/116/118/119/1110121/123/124/126/127/211/212/213/214/216/221/222/311/313/315/316/321/325	10	10	20
4	Нововековне српске државе Србија и Црна Гора	111/115/117/118/119/1110121/123/124/127/211/212/213/214/215/221/222/311/313/314/316/321/322	9	10	19
5	Српски народ под страном влашћу од краја XVIII века до 70-их година XIX века	117/118/119/1110121/122/124/127/212/214/215/216/221/311/313/315/316/322	2	2	4
	УКУПНО		35	37	72

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА

Редни број часа	Наставна јединица	Стандарди	Тип часа
I	Успон Европе	111/112/114/115/116/117/118/119/1110/121/122/123/124/125/126/127/211/212/213/214/216/221/222/311/313/316/321/322	6+6
1.	Основне одлике новог века	111/112/115/116/119/124/212	Обрада
2.	Основне одлике новог века	118/1110/121/123/213/216/316	Утврђивање
3.	Велика географска открића	111/116/118/119/121/124/211/214/221	Обрада
4.	Велика географска открића	114/1110/124/125/127/216/222/316	Утврђивање
5.	Градови у новом веку, мануфактура	111/114/116/118/119/121/124/216	Обрада
6.	Градови у новом веку, мануфактура	125/211/214/316	Утврђивање
7.	Хуманизам и ренесанса	116/118/1110/121/123/214/216/222	Обрада
8.	Хуманизам и ренесанса	213/214/312/315/322	Утврђивање
9.	Реформација и противреформација	115/116/118/119/1110	Обрада
10.	Реформација и противреформација	127/211/216/313/316	Утврђивање
11.	Апсолутистичке монархије	116/118/119/123/124	Обрада
12.	Апсолутистичке монархије	1110/121/211/213/222/313/316	Утврђивање
II	Српски народ под страном влашћу од XVI до XVIII века	112/116/117/118/119/1110/121/123/124/127/211/212/213/214/215/216/221/222/311/313/315/316/322	8+8+1
13.	Турска освајања, држава и друштво од XVI до XVIII века	112/116/118/119/1110/124/212/216	Обрада
14.	Турска освајања, држава и друштво од XVI до XVIII века	123/211/221/312/313/316	Утврђивање
15.	Положај Срба у Турском царству	117/119/1110/124/212/215/221	Обрада
16.	Положај Срба у Турском царству	117/118/119/121/123/127/212/215/222	Утврђивање
17.	Српска православна црква	119/121/123/211/214/222	Обрада
18.	Српска православна црква	1110/124/212/215/313/314	Утврђивање
19.	Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Турског царства	117/119/1110/124/212/214/215	Обрада
20.	Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против	121/123/211/312/313/316	Утврђивање

	Турског царства		
21.	Сеобе Срба	116/117/118/119/1110/124/ 212/215	Обрада
22.	Сеобе Срба	123/216/221/311/313/315/ 322	Утврђивање
23.	Срби под хабзбуршком влашћу	117/118/119/1110/124/212/ 214/215	Обрада
24.	Срби под хабзбуршком влашћу	117/119/123/124/212/215/ 222	Утврђивање
25.	Срби под млетачком влашћу	117/118/119/1110/123/124/ 212/214/215	Обрада
26.	Срби под млетачком влашћу	117/119/121/123/125/127/ 212/215/222	Утврђивање
27.	Почеци грађанске класе код Срба	117/119/1110/212/214/215/ 222	Обрада
28.	Почеци грађанске класе код Срба	117/119/121/123/212/215/ 222	Утврђивање
29.	Српски народ под страном влашћу од XVI до XVIII века	117/119/121/123/124/212/ 215/316	Систематизација
III	Доба револуција	111/116/118/119/1110/121/ 123/124/126/127/211/212/ 213/214/216/221/222/311/ 313/315/316/321/325	10+9+1
30.	Индустријска револуција	111/116/1110/123/213/222/ 311	Обрада
31.	Индустријска револуција	118/119/211/216/313/316	Утврђивање
32.	Политичке револуције (Низоземска, Енглеска, Америка)	111/116/1110/124/213/311	Обрада
33.	Политичке револуције (Низоземска, Енглеска, Америка)	118/119/121/124/211/216/ 221/313/316	Утврђивање
34.	Француска револуција	111/116/1110/123	Обрада
35.	Француска револуција	111/115/116/ 213/222/311	Обрада
36.	Француска револуција	118/119/121/211/216/221/ 313/316	Утврђивање
37.	Наполеоново доба	111/116/1110/123	Обрада
38.	Наполеоново доба	111/115/116/124/213/222/ 311	Обрада
39.	Наполеоново доба	118/119/124/216/313/316	Утврђивање
40.	Француска револуција и Наполеоново доба	118/119/121/122/124/211/ 216/221/313/316	Утврђивање
41.	Револуције 1848/49. године	111/116/1110/213/222/311	Обрада
42.	Револуције 1848/49. године	118/119/121/124/211/216/ 313/316	Утврђивање
43.	Уједињење Италије и Немачке	116/118/119/123/124/221	Обрада
44.	Уједињење Италије и Немачке	1110/121/211/213/216/313/ 316	Утврђивање
45.	Грађански рат у САД	116/1110/123/213/222/311	Обрада
46.	Грађански рат у САД	118/119/121/211/216/313/	Утврђивање

		316/	
47.	Велике силе, Источно питање и балкански народи	117/118/119/1110/121/212/214/215/221	Обрада
48.	Велике силе, Источно питање и балкански народи	117/119/121/123/124/127/212/215/222	Утврђивање
49.	Доба револуција	118/119/121/124/211/216/221/313/316	Систематизација
IV	Нововековне српске државе Србија и Црна Гора	111/115/117/118/119/1110/121/123/124/127/211/212/213/214/215/221/222/311/313/314/316/321/322	9+9+1
50.	Српска револуција 1804-1835. (обележја, личности Карађорђа и Милоша)	111/117/118/119/1110/127212/214/215/221	Обрада
51.	Српска револуција 1804-1835. (обележја, личности Карађорђа и Милоша)	117/119/121/123/127/212/215/221	Утврђивање
52.	Први српски устанак	111/116/1110/123/124/213/222/311	Обрада
53.	Први српски устанак	118/119/121/124/211/216/313/316	Утврђивање
54.	Други српски устанак	111/116/1110/123/124/213/222/311	Обрада
55.	Други српски устанак	118/119/121/124/211/216/221/313/316/322	Утврђивање
56.	Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића	115/117/1110/121/123/211/216	Обрада
57.	Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића	117/1110/121/124/211/216/221/313/316	Утврђивање
58.	Уставобранитељски режим 1842-1858. године	115/117/1110/121/123/211/216	Обрада
59.	Уставобранитељски режим 1842-1858. године	117/1110/121/124/211/216/221/313/316	Утврђивање
60.	Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића	115/117/1110/121/123/124/211/216	Обрада
61.	Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића	111/117/1110/121/211/216/221/313/316	Утврђивање
62.	Србија на путу ка независности 1868-1878. године	117/118/119/1110/124/212/214/215	Обрада
63.	Србија на путу ка независности 1868-1878. године	117/119/121/123/124/212/215/222	Утврђивање
64.	Црна Гора у доба владичанства	117/1110/121/124/211/216	Обрада
65.	Црна Гора у доба владичанства	117/1110/121/124/211/216/313/316	Утврђивање
66.	Кнежевина Црна Гора	115/117/1110/121/123/124/211/216	Обрада
67.	Кнежевина Црна Гора	111/117/1110/121/124/211/216/313/316	Утврђивање
68.	Нововековне српске државе	111/117/119/1110/124/211/	Систематизација

	Србија и Црна Гора	216/313/316	
V	Српски народ под страном влашћу од краја XVIII до 70-их година XIX века	117/118/119/1110/121/123/124/127/212/214/215/216/221/311/313/315/316/322	2+1+1
69.	Срби под хабзбуршком влашћу	117/118/119/1110/124/212/214/215	Обрада
70.	Положај Срба у Турској	117/118/119/1110/121/123/212/214/215	Обрада
71.	Срби под хабзбуршком и османском влашћу	117/119/1110/121/212/214/313/316	Утврђивање
72.	Годишња систематизација	215/216/311/313/315	Систематизација

ЛИТЕРАТУРА:

- И. Андрић, *На Дрини ћуприја*, Београд 1981.
- И. Андрић, *Омер-паша Латас*, Београд 1981.
- Ф. Аријес, Ж. Диби, *Историја приватног живота 3*, Београд 2002.
- П. Бартл, *Албанци, од средњег века до данас*, Београд 2001.
- Ж. Блед, *Франц Јозеф*, Београд 1998.
- А. Веселиновић, Р. Љушић, *Српске династије*, Нови Сад, 2001.
- А. Гиљфердинг, *Путовање по Херцеговини, Босни и Старој Србији*, Сарајево 1972.
- Ж. Годшо, *Револуције 1848*, Београд 1987.
- Д. Живојиновић, *Успон Европе (1450-1789)*, Нови Сад 1985.
- Р. Грујић, *Православна српска црква*, Крагујевац 1989.
- О. Зиројевић, *Турско војно уређење у Србији (1459-1683)*, Београд 1974.
- Х. Иналцик, *Османско царство, класично доба 1300-1600*, Београд 1974.
- *Историја народа Југославије*, књ. 2, од почетка 16. до краја 18. века, Београд 1960.
- *Историја српског народа*, књ. III-1, Београд 1981, 1983, 1993.
- В. Караџић, *Историјски списи I- II*, Београд 1969.
- Х. Кенигсберг, Џ. Боулер, Џ. Моуз, *Европа у шеснаестом веку*, Београд 2002.
- В. Крестић, *Историја Срба у Хрватској и Славонији (1848-1914)*, Београд 1991.
- Л. Ранке (у сарадњи са В. С. Караџићем), *Српска револуција*, Београд 2002.
- Р. Љушић, *Вожд Карађорђе*, Београд 1996.
- Р. Љушић, *Кнежевина Србија (1830-1839)*, Београд 1986.
- Р. Љушић, *Историја српске државности*, књ. 2, *Србија и Црна Гора, нововековне српске државе*, Београд 2001.
- Б. Максимовић, *Доба великих географских открића*, Загреб 1955.
- Р. Мантран, *Историја Османског царства*, Београд 2002.
- Б. Мелкиор-Боне, *Француска револуција 1789-1799*, Београд 1989.
- М. Павловић, *Књига о химни*, Београд 1986.
- Ч. Попов, *Грађанска Европа, I- II*, Нови Сад 1989.
- П. Рокаи, З. Ђере, Т. Пал, А. Касаш, *Историја Мађара*, Београд 2002.
- Р. Самарџић, *Сулејман и Рокселана*, Београд 1976.
- Х. Хердер, *Европа у деветнаестом веку (1830-1880)*, Београд 2003.

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 1.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Основне одлике новог века

лекција: Време открића и проналазака (стр. 6-9.)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да смести историјски догађај на временској ленти, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.2/1.1.5/1.1.6/1.1.9/1.2.4/2.1.2.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: нови век, Цариград (1453.), штампарија, Колумбо, Нови свет (1492.), модерно доба, цивилизација, хуманизам, ренесанса, Велика географска открића.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

У уводном делу часа са ученицима обнављамо како се дели прошлост људског друштва и које су главне карактеристике средњег века. Затим их упознајемо са уџбеником за ову школску годину: Радош Љушић, *Историја за седми разред основне школе са читанком и радном свеском*, Фреска, Београд, 2011.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Подсећамо ученике да се средњи век завршио падом Цариграда 1453. године под власт Турака Османлија. Овај догађај, као и Колумбово откриће Новог света (Америке) 1492. године узима се за почетак новог века. Многи сматрају изум штампарске машине Јохана Гутенберга, око 1450, за догађај који је обележио почетак новог века. Сматра се да је нови век трајао до краја 19. века или, како други мисле, до почетка 20. века (до Првог светског рата). Помињемо већу употребу барута и развој ратне технике. За овај историјски период данас преовлађује термин модерно доба. Објашњавамо ученицима да се Западна Европа, у овом периоду, наметнула као језгро напретка модерне цивилизације (развој технике, науке и уметности). Јавили су се хуманизам и ренесанса. После великих географских открића Европа је ширила своју цивилизацију и на друге континенте.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Постављамо питање ученицима: Који период историчари називају модерним добом? Затим од њих тражимо да на временској ленти, на 22. страни *Уџбеника*, одреде време трајања новог века. Тражимо да размисле колико се, и у чему, модерно доба разликовало од средњег века. Записаћемо најважније белешке на табли и оценити најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:**Основне одлике новог века**

- 1453. пад Цариграда и Византије
- 1492. Колумбо открива Нови свет
- нови век- од 1492. до краја 19./ почетка 20. века
- проналазак штампе, Јохан Гутенберг
- модерно доба (развој технике, науке, уметности)
- Велика географска открића
- хуманизам и ренесанса

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 2.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Основне одлике новог века

лекција: Време открића и проналазака (стр. 6-9)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати и разумети појам Великих географских открића, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: схватити променљивост друштвених односа.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да смести историјски догађај на временској ленти, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.10/1.2.1/1.2.3/2.1.3/2.1.6/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: нови век, Цариград (1453.), штампарија, Колумбо, Нови свет (1492.), модерно доба, цивилизација, хуманизам, ренесанса, Велика географска открића.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

У уводном делу часа обнови ћемо како се дели прошлост људског друштва и које су карактеристике средњег века.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима постављамо следећа питања: Који временски период обухвата раздобље новог века? Којим догађајем почиње а којим се завршава нови век? Како се данас назива раздобље новог века? Шта је омогућило убрзани развој технике, науке и уметности у Западној Европи? Тражимо од ученика да прочитају текст: Јохан Гутенберг из *Уџбеника*, на страни 6. и да анализирају илустрације на странама 6. и 7. Затим, радећи у паровима, треба да у своје свеске испишу кључне појмове ове наставне јединице.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Неколико парова ученика чита кључне појмове, пореде их и допуњују. Питамо их да објасне у чему је значај Гутенберговог изума. Објашњавамо им принцип рада штампарске машине и појам „Гутенбергова галаксија“. На крају часа оцењујемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Основне одлике новог века

- Написати кључне појмове ове наставне јединице

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 3.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Велика географска открића

лекција: Време открића и проналазака (стр. 6-9)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати и разумети појам Великих географских открића, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века.

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.6/1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.4/2.2.1

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: поморци, часовник, астралаб, компас, каравеле, Вартоломео Дијаз, Васко да Гама, Кристифор Колумбо, Америка, експедиција, Атлантски океан, колоније, колонизација, Индијанци, континент, Васко Нуњез де Балбоа, Тихи океан, Фернандо Магелан, Америго Веспучи, Џон Кабот, Жак Картије, Хернан Кортес, Франциско Пизаро, Астеци, Маје, Инке, конквистадори, кромпир, кукуруз, какао, ванила, парадајз, дуван, ламе, ћурке

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти, показује на географској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, показује на историјској карти, показује на географској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Постављамо ученицима питања: За колико континената се знало у средњовековној Европи? Зашто је Средоземље било центар трговине и поморства у средњем веку? Зашто поморци средњег века нису путовали “отвореним” морима? Који су све разлози Великих географских открића?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Причамо о португалским поморцима: Вартоломеу Дијазу, Васку да Гами, и о проналаску поморског пута до Индије (1498). Помињемо: часовник, астролаб, компас, мапе, каравеле и њихов значај у географским открићима. Упознајемо ученике са путовањем Кристифора Колумба 1492. године, док они посматрају карту Великих географских открића на 28. страни *Уџбеника*. Објашњавамо назив новооткривеног континента - Америка. Говоримо о Магелановом путу око света (1519-1521) и доказивању да је Земља округлог облика, а не равна плоча. Поредимо истраживања и путовања Португалаца, Шпанаца, Енглеза и Француза, користећи поменућу карту на 28. страни. Тражимо да неко од ученика покаже правце истраживања и на Географској карти света.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици ће прочитати текст: Мучење домородаца на 27. страни и разговарамо о позитивним и негативним последицама Великих географских открића. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Велика географска открића

- часовник, компас, астролаб, дурбин, мапе, каравеле
- Велика географска открића- Португал, Шпанија, Енглеска, Француска
- Вартоломео Дијаз, Васко да Гама
- 1492. путовање Кристифора Колумба
- Америго Веспучи - Америка
- Фернандо Магелан, опловио је Земљину куглу (1519-1522.)
- последице Великих географских открића

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 4.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Велика географска открића

лекција: Време открића и проналазака (стр. 6-9)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати и разумети појам Великих географских открића, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе,

бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен се за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.4/1.1.10/1.2.4/1.2.5/1.2.7/2.1.6/2.2.2/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: поморци, часовник, астралаб, компас, каравеле, Бартоломео Дијаз, Васко да Гама, Кристифор Колумбо, Америка, експедиција, Атлантски океан, колоније, колонизација, Индијанци, континент, Васко Нуњез де Балбоа, Тихи океан, Фернандо Магелан, Америго Веспучи, Џон Кабот, Жак Картије, Хернан Кортес, Франциско Пизаро, Астеци, Маје, Инке, конквистадори, кромпир, кукуруз, какао, ванила, парадајз, дуван, ламе, ћурке.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, показује на историјској карти, показује на географској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, користи Уџбеник, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, показује на историјској карти, показује на географској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима обнављамо градиво са претходних часова. Постављамо питања: Који временски период обухвата раздобље новог века? Зашто се нови век назива модерно доба? Који истраживачи су обележили доба Великих географских открића? У чему је значај ових открића? Које су негативне последице колонизације Новог света?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у парове и дајемо им задатак да направе упоредну хронолошку табелу Великих географских открића Португалаца, Шпанаца, Енглеца и Француза. Могу да користе текстове и историјску карту из *Уџбеника*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Проверавамо како су ученици решили задатак, упоређујемо и исправљамо грешке. Тражимо да на Географској карти света покажу правце кретања великих истраживача, као и да на Глобусу покажу Магеланово путовање. Оценићемо ученике који су најбоље решили задатак и били најактивнији. За домаћи задајемо да се одговори на питање број 1. на 26. страни.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Велика географска открића

- Направити упоредну хронолошку табелу Великих географских открића: Португалаца, Шпанаца, Енглеца и Француза

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 5.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Градови у новом веку, мануфактура

лекција: Време открића и проналазака (стр. 6-9)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати и разумети појам Великих географских открића, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике средњовековне привреде, препознати и уочити карактеристике мануфактуре, уочити разлику између привредних особености средњег века и мануфактуре, препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, уочити развојност привредног процеса, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.4/1.1.6/1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.4/2.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Средоземље (Медитеран), аристократија, свештенство, грађанство, градска култура, Антверпен, Париз, Лондон, Венеција, Ђенова, Напуљ, Фиренца, банкари, Берза, мануфактура (*manu facere*).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на географској карти.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, показује на географској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Подсећамо ученике на постанак, изглед и значај градова у средњем веку. Питамо их: Како се делило становништво средњег века?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Разговарамо о друштвеним класама у новом веку (аристократији, свештенству и грађанству), као и о њиховом положају у друштву. Помињемо успон грађанске класе: трговаца, банкара, занатлија. Ученике подсећамо да је до краја 15. века водећа трговачка сила на Медитерану била Млетачка република (Венеција). Тражимо од ученика да размисле и одговоре на питање: Шта је утицало на премештање великог дела трговине из Средоземља на Атлантски океан? Помињемо који градови постају нова трговачка седишта: Антверпен, Амстердам, Париз, Лондон, Аугзбург. Говоримо о оснивању Берзе (1531), оснивању банака, зајмовима и кредитима. Тражимо од ученика да се присете начина рада и поделе посла у занатској радионици. Затим им објашњавамо настанак, начин рада и поделу посла у мануфактурној радионици. Помињемо проналазак и употребу парне машине и настанак машинске индустрије.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да наброје градове на северу Европе који, почетком новог века, постају најважнија трговачка седишта и да их покажу на Географској карти Европе. Дајемо им задатак да размисле и наброје основне разлике између занатске и мануфактурне производње. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Градови у новом веку, мануфактура

- аристократија, свештенство, грађанство, сеоско становништво
- пораст становништва у Европи
- развој градова
- почетак капиталистичке производње- мануфактура
- проналазак парне машине (17. век)
- 18. век- развој машинске индустрије

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 6.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Градови у новом веку, мануфактура

лекција: Време открића и проналазака (стр. 6-9.)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати и разумети појам Великих географских открића, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике средњовековне привреде, препознати и уочити карактеристике мануфактуре, уочити разлику између привредних особености средњег века и мануфактуре, препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, уочити развојност привредног процеса, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен се за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.2.5/2.1.1/2.1.4/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Средоземље (Медитеран), аристократија, свештенство, грађанство, градска култура, Антверпен, Париз, Лондон, Венеција, Ђенова, Напуљ, Фиренца, банкари, Берза, мануфактура (*manu facere*)

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели

ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада, показује на географској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор подсећамо ученике на сличности и разлике између средњовековних и градова новог века. Тражимо да упореде друштвене класе средњег и новог века. Дајемо им задатак да на Географској карти Европе покажу центре трговине средњег и новог века. Постављамо питање: Шта су еснафи?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у групе и задајемо им задатак да свака група изабере једну производну делатност: сукнарство, свиларство, бродоградњу, кожарство, обућарство...и да једна половина пише о тој делатности у оквиру занатске, а друга у оквиру мануфактурне радионице. Затим да упореде своје текстове и да заједнички истакну сличности и разлике између занатске и мануфактурне производње.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Групе читају своје текстове, саопштавајући резултате рада. Правимо поређења њихових текстова, допуњујемо и исправљамо грешке. Оценићемо најбоље групе и најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Градови у новом веку, мануфактура

- Описати једну производну делатност у занатској и мануфактурној радионици

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 7.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Хуманизам и ренесанса

лекција: Препород и хришћанство (стр. 10-13)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, знати да се исти извор може на различите начине интерпретирати, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: познавати културне карактеристике хуманизма, познавати културне карактеристике ренесансе, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике средњовековне привреде, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.6/1.1.8/1.1.10/1.2.1/1.2.3/2.1.4/2.1.6/2.2.2

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: култура, *humanus*, хуманизам, ренесанса, препород, Италија, грађанска класа, животна радост, радозналост, идеали лепоте, људско тело, природа, портрет, Данте Алигијери, Франческо Петрарка, Ђовани Бокачо, Томас Мор, Николо Макијавели, Лоренцо Медичи, Еразмо Ротердамски, Мигел де Сервантес, Леонардо да Винчи, Тицијан, Ботичели, Микеланђело Буонароти, Рафаело Санти, Дирер, Виљем Шекспир.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Постављамо ученицима питање: Зашто се каже да је средњовековна култура имала верско обележје? Објашњавамо им појмове из наслова лекције: хуманизам, *lat. humanus*- људски, човечански и ренесанса- препород.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Упознајемо ученике да су се хуманизам и ренесанса јавили на Апенинском полуострву и да обухватају период 14, 15. и 16. века. Нова, богата грађанска класа, као вредности истицала је животне радости, радозналост, а за идеале лепоте проглашени су: људско тело и природа. Поново су у први план истакнути језици античке културе- старогрчки и латински. Помињемо најзначајнија имена епохе хуманизма: Дантеа Алигијерија, Франческа Петрарку, Ђовани Бокача, Томаса Мора, Франсоа Раблеа, Еразма Ротердамског, Мигела де Сервантеса, Виљема Шекспира. Објашњавамо да је ренесанса најупечатљивији израз имала у уметности (сликарству и вајарству). Тражимо од ученика да прочитају први пасус текста на страни 11. *Уџбеника* и да у своје свеске забележе имена најзначајнијих уметника овог периода и називе њихових дела.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају имена најпознатијих уметника ренесансе и називе њихових дела. Затим посматрају илустрацију: Мона Лиза, Леонардо да Винчи стр. 10. и разговарамо о томе какав утисак она оставља на њих. Пишемо најважније белешке на табли и оцењујемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Хуманизам и ренесанса

- развој нове грађанске културе
- хуманизам и ренесанса (14-16. век)
- хуманисти: Данте Алигијери, Франческо Петрарка, Ђовани Бокачо
- нове теме уметника: пејзаж, људско тело и портрети
- Микеланђело Буонароти, Леонардо да Винчи, Рафаело Санти, Тицијан Веничело
- Виљем Шекспир

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 8.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Хуманизам и ренесанса

лекција: Препород и хришћанство (стр. 10-13)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, знати да се исти извор може на различите начине интерпретирати, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: познавати културне карактеристике хуманизма, познавати културне карактеристике ренесансе, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен се за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 2.1.3/2.1.4/3.1.2/3.1.5/3.2.2

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: култура, *humanus*, хуманизам, ренесанса, препород, Италија, грађанска класа, животна радост, радозналост, идеали лепоте, људско тело, природа, портрет, Данте Алигијери, Франческо Петрарка, Ђовани Бокачо, Томас Мор, Николо Макијавели, Лоренцо Медичи, Еразмо Ротердамски, Мигел де Сервантес, Леонардо да Винчи, Тицијан, Ботичели, Микеланђело Буонароти, Рафаело Санти, Дирер, Виљем Шекспир.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Постављамо питања ученицима: Шта значи када данас за некога кажемо да је хуманиста? Који песник се сматра оцем хуманизма? Које су најзначајније одлике ренесансне уметности? Ко су најпознатији уметници епохе романтизма? Која су најпознатија дела романтизма?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у парове са задатком да на основу предложених појмова напишу есеје о хуманизму и ренесанси. Појмови: култура, *humanus*, хуманизам, ренесанса, препород, Италија, грађанска класа, животна радост, радозналост, идеали лепоте, људско тело, природа, портрет, Данте Алигијери, Франческо Петрарка, Ђовани Бокачо, Томас Мор, Николо Макијавели, Еразмо Ротердамски, Леонардо да Винчи, Тицијан Веничели, Микеланђело Буонароти, Рафаело Санти, Албрехт Дирер, Виљем Шекспир...

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Парови читају своје есеје, а затим дискутујемо. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Хуманизам и ренесанса

- Написати есеје о хуманизму и ренесанси

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 9.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Реформација и противреформација

лекција: Препород и хришћанство (стр. 10-13)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства, разумети последице реформације и противреформације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити оспособљен за рад у пару.

СТАНДАРДИ: 115/116/118/119/1110

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: протестантизам, папа, одрицање, сиромаштво, молитва, опроштајнице (*индулгенције*), Мартин Лутер, 1517, реформа, папска була, екскомуникација, сабор у Вормсу, Библија, протестанти, Жан Калвин, калвинисти, реформација, монашки

редови, противреформација (католичка обнова), исусовци (језуити), Игњације де Лојола, сабор у Тренту, инквизиторски суд, толеранција, мир у Аугзбургу, Тридесетогодишњи рат, Нантски едикт, Вестфалски мир.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, показује на географској карти.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, показује на географској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима обнављамо најзначајније догађаје везане за историју хришћанства. Питамо ученике: Када је био Велики раскол? Тражимо да на Географској карти Европе покажу границу сфера између православне и римокатоличке вере.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Упознајемо ученике са пороцима и одступањем од сиромаштва, одрицања и молитве који су се јавили у оквиру католичке цркве. Објашњавамо шта су индулгенције (опроштајнице). Помињемо Мартина Лутера, тражење реформе и 95 теза (1517). Објашњавамо појмове: екскомуникација, папска була, сабор у Вормсу 1521. Саопштавамо да је Мартин Лутер превео Свето писмо (Библију) на народни немачки језик. Помињемо и Жака Калвина, протестантизам, протестанте, калвинисте, англиканску цркву, реформацију. Тражимо од ученика да прочитају одељак: Римокатоличка обнова и да, радећи у паровима, у своје свеске, напишу најзначајније белешке.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Један пар чита своје белешке, а остали прате, допуњују их и исправљају. Постављамо питања и објашњавамо нове појмове. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Реформација и противреформација

- индулгенције- опроштајнице грехова
- Мартин Лутер, 1517. година, 95 теза
- евангелистичка, протестантска вера
- 1555. Аугзбуршки верски мир
- римокатоличка обнова, монашки редови, језуити
- верски грађански ратови у Европи
- Тридесетогодишњи рат (1618-1648.), Вестфалски мир

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 10.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Реформација и противреформација

лекција: Препород и хришћанство (стр. 10-13)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати и разумети појам Великих географских открића, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог век:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства, разумети последице реформације и противреформације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању

да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.2.7/2.1.1/2.1.6/3.1.3/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: протестантизам, папа, одрицање, сиромаштво, молитва, опроштајнице (*индулгенције*), Мартин Лутер, 1517, реформа, папска була, екскомуникација, сабор у Вормсу, Библија, протестанти, Жан Калвин, калвинисти, реформација, монашки редови, противреформација (католичка обнова), исусовци (језуити), Игњације де Лојола, сабор у Тренту, инквизиторски суд, толеранција, мир у Аугзбургу, Тридесетогодишњи рат, Нантски едикт, Вестфалски мир

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на географској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, показује на географској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо од ученика да наброје и именују католичке и протестантске европске државе и да их покажу на Географској карти Европе.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима постављамо питања и задатке: 1. Против којих појава у римокатоличкој цркви се побунио Мартин Лутер?, 2. Објасните начело “чија је земља његова је и вера”?, 3. На који су начин језуити помогли католичкој обнови?, 4. У чему је значај Нантског едикта и Вестфалског мира?, 5. Наведи европске државе у којима данас преовлађују протестанти. Одговоре на питања и решење задатака ученици ће записати у своје свеске.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају одговоре на питања и решење задатака, допуњују их, пореде, исправљају и анализирају свој рад. Оценићемо најактивније међу њима. За домаћи задајемо да ученици одговоре на питања 5. и 6. на 23. страни Уџбеника.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Реформација и противреформација

- Питања и задаци:

1. Против којих појава у римокатоличкој цркви се побунио Мартин Лутер?
2. Објасните начело “чија је земља његова је и вера”?
3. На који су начин језуити помогли католичкој обнови?
4. У чему је значај Нантског едикта и Вестфалског мира?
5. Наведи европске државе у којима данас преовлађују протестанти.

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 11.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Апсолутистичке монархије

лекције: Апсолутистичке монархије западне Европе (стр. 14-17), Монархије северне и источне Европе (стр. 18-21)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, уочити развојност привредног процеса, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.6/1.1.8/1.1.9/1.2.3/1.2.4

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: апсолутна власт, државно уређење, поданици, аристократија, Француска, Анри IV, Луј XIII, кардинал Ришеље, Луј XIV, Лувр, Версај, Колбер, меркантилизам, Русија, Династија Романов, Петар I (Петар Велики), Москва, Кремљ, Санк Петербург, просвећени апсолутизам, Фридрих II Велики, Катарина II, Марија Терезија, Јосиф II, Енглеска, Парламент, племство, свештенство, грађанство, Џејмс I Стјуарт, Чарлс I, Оливер Кромвел, Хабзбурзи, Хабзбуршка монархија.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор са ученицима обнављамо шта су сталежи, који сталежи су постојали у новом веку и шта су то сталешке монархије. Питамо их: Зашто су средњовековни владари сматрали да им власт долази од Бога? Објашњавамо да је Апсолутистичка монархија- облик државног уређења у коме владар поседује неограничену (апсолутну) власт.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у 4 групе које ће имати задужења да сазнају нешто о апсолутистичким монархијама Европе. Свака група чита одељке из уџбеника, и то 1. група- Монархија и династија; Шпанија (стр. 14-15), 2. група- Француска (стр. 16-17), 3. група- Свето римско царство и Пруска; Шведска и Пољска (стр. 17-18) и 4. група- Русија (стр. 18-20). Сви учесници група праве заједничке белешке које записују у своје свеске.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Известиоци група саопштавају резултате рада. Постављамо питања, допуњавамо њихове одговоре и дајемо додатна објашњења. Записујемо најважније белешке на табли и оцењујемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:**Апсолутистичке монархије**

- сталешке монархије (племство, свештенство, грађанство)
- апсолутистичка монархија- владар има неограничену власт
- настају наследне монархије
- династија- породица која даје владара
- апсолутистичке монархије западне Европе: Шпанија, Француска, Свето римско царство, Пруска
- апсолутистичке монархије северне и источне Европе: Шведска, Пољска, Русија

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: I Успон Европе
БРОЈ ЧАСА: 12.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Апсолутистичке монархије

лекције: Апсолутистичке монархије западне Европе (стр. 14-17), Монархије северне и источне Европе (стр. 18-21)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадносту и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, уочити развојност привредног процеса, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.10/1.2.1/2.1.1/2.1.3/2.2.2/3.1.1/3.1.3/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: апсолутна власт, државно уређење, поданици, аристократија, Француска, Анри IV, Луј XIII, кардинал Ришеље, Луј XIV, Лувр, Версај, Колбер, меркантилизам, Русија, Династија Романов, Петар I (Петар Велики), Москва, Кремљ, Санк Петербург, просвећени апсолутизам, Фридрих II Велики, Катарина II, Марија Терезија, Јосиф II, Енглеска, Парламент, племство, свештенство, грађанство, Џејмс I Стјуарт, Чарлс I, Оливер Кромвел, Хабзбурзи, Хабзбуршка монархија.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, користи Уџбеник, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Ученицима постављамо питања: Шта је то апсолутистичка монархија?, Које европске државе су биле апсолутистичке монархије?, Који владари су обележили период апсолутних монархија?, Зашто апсолутистичка монархија није прихваћена у Енглеској?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у парове и тражимо да одговоре на питања и реше задатке на странама 17. и 21. Уџбеника.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају одговоре пореде их, допуњују и исправљају. Затим један ученик чита текст: Луј XIV на 16. страни и о њему дискутујемо. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Апсолутистичке монархије

- Одговорите на питања и решите задатке на странама 17. и 21. Уџбеника

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 13.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Турска освајања, држава и друштво од 16. до 18. века
лекције: Турска освајања од 16. до 18. века (стр. 34-36), Турска држава и друштво (стр. 37-39)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет.

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.2/1.1.6/1.1.8/1.1.9/1.1.10/1.2.4/2.1.2/2.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Турци Османлије, династија Османовића, ислам, Цариград, империја, Сулејман I Величанствени, Мохач (1526), Дуги рат, Бечки рат, Света лига, Велика сеоба Срба (1690), Карловачки мир, Пожаревачки мир, Београдски мир, цихад, везири, велики везир, Порта, сарај, харем, беглербеглук, беглербег, ејалет, санџак, санџакбег, кадија, шеријат, нахије, раја, аскери, тимарски систем, тимар, зеамет, хас, спахије, јаничари, Мехмед-паша Соколовић, вакуф.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, показује на историјској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо шта смо у шестом разреду научили о продору Турака Османлија на Балканско полуострво.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Наставну тему ћемо обрадити преко кључних појмова. На табли исписујемо те појмове, а ученици их записују у своје свеске: Турци Османлије, династија Османовића, ислам, Цариград, империја, Сулејман I Величанствени, Мохач (1526), Дуги рат, Бечки рат, Света лига, Велика сеоба Срба (1690), Карловачки мир, Пожаревачки мир, Београдски мир, цихад, везири, велики везир, Порта, сарај, харем, беглербеглук, беглербег, ејалет, санџак, санџакбег, кадија, шеријат, нахије, раја, аскери, тимарски систем, тимар, зеамет, хас, спахије, јаничари, Мехмед-паша Соколовић, вакуф. Сваки појам тумачимо и тражимо да ученици објасне и коментаришу познате појмове.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо од ученика да погледају и анализирају карту: Османско царство на страни 48. Уџбеника. Затим им постављамо питања: Када је Османско царство било на врхунцу моћи?, Каква је била улога великог везира у државном уређењу Османског царства?, Која права су хришћанима у Османском царству била ускраћена? Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Турска освајања, држава и друштво од 16. до 18. века

- кључни појмови: Турци Османлије, династија Османовића, ислам, Цариград, империја, Сулејман I Величанствени, Мохач (1526), Дуги рат, Бечки рат, Света лига, Велика сеоба Срба (1690), Карловачки мир, Пожаревачки мир, Београдски мир, цихад, везири, велики везир, Порта, сарај, харем, беглербеглук, беглербег, ејалет, санџак, санџакбег, кадија, шеријат, нахије, раја, аскери, тимарски систем, тимар, зеамет, хас, спахије, јаничари, Мехмед-паша Соколовић, вакуф

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 14.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Турска освајања, држава и друштво од 16. до 18. века
лекције: Турска освајања од 16. до 18. века (стр. 34-36), Турска држава и друштво (стр. 37-39)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике средњовековне привреде, препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.2.3/2.1.1/2.2.1/3.1.2/3.1.3/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Турци Османлије, династија Османовића, ислам, Цариград, империја, Сулејман I Величанствени, Мохач (1526), Дуги рат, Бечки рат, Света лига, Велика сеоба Срба (1690), Карловачки мир, Пожаревачки мир, Београдски мир, цихад, везири, велики везир, Порта, сарај, харем, беглербеглук, беглербег, ејалет, санџак, санџакбег, кадија, шеријат, нахије, раја, аскери, тимарски систем, тимар, зеамет, хас, спахије, јаничари, Мехмед-паша Соколовић, вакуф.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти, показује на географској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, показује на историјској карти, показује на географској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо да један ученик гласно прочита текст: Сулејман Величанствени на страни 34. Уџбеника, а затим разговарамо о овом султану и о његовим особинама.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици добијају задужење да свако самостално састави 10 питања и задатака који се односе на наставну тему: Турска освајања, држава и друштво од 16. до 18. века. Треба да реше и задатак број 2. на 48. страни.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају своја питања, а остатак одељења одговара, допуњују и исправљају једни друге. Један ученик набраја, а други показује на Географској карти света територије које су се налазиле у саставу Османског царства од 16. до 18. века. Оценићемо најактивније ученике. За домаћи задатак ученици треба да одговоре на питања: 1, 2, 3, 4. и 5. на 44. страни.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Турска освајања, држава и друштво од 16. до 18. века

- Саставите 10 питања на тему: Турска освајања, држава и друштво од 16. до 18. века
- Решите задатак број 2. на 48. страни Уџбеника

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 15.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Положај Срба у Турском царству

лекција: Турска раја, ратници и сеобници (стр. 52-55)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.1.10/2.1.2/2.1.4/2.1.5/2.2.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: исламизација (преверавање), повластице (привилегије), данак у крви (девширма), караван сарај, хан, џамија, санџаци (Смедеревски, Крушевачки, Вучитрнски, Призренски, Скопски), Босански пашалук, баштиници, кметови, власи, кнез, примићур, харач, филурија, војнуци, мартолови, шајкаши, катуни.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, подвлачи делове текста.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Ученицима постављамо питање: Када су српске земље пале под османску власт?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Кроз разговор упознајемо ученике са положајем Срба у Османском царству. Објашњавамо појаве исламизације (преверавања), добијање повластица (привилегија) да би сачували земљу, исељавање у суседне земље (Угарску, Венецију, Дубровник). Разговарамо о данку у крви (девширми) и тумачимо појмове: санџак (Скопски, Призренски, Смедеревски, Крушевачки, Вучитрнски, Призренски, Скопски), Босански пашалук (ејалет), баштиници, кметови, раја, спахије, власи, кнез, примићур, харач, филурија, војнуци, мартолови, шајкаши, катуни.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тржимо од ученика да прочитају текст: Мехмед-паша Соколовић на страни 69. Уџбеника, а затим разговарамо о њему. За домаћи задатак задајемо им да за следећи час прочитају текст: Преверавање и анализирају илустрацију Данак у крви на 53. страни. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Положај Срба у Турском царству

- исламизације (преверавања)
- добијање повластица (привилегија)
- исељавање у суседне земље (Угарску, Венецију, Дубровник)
- данку у крви (девширми)
- Босански пашалук (ејалет)
- раја, спахије, власи, кнез, примићур, харач, филурија, војнуци, мартолови, шајкаши, катуни
- Мехмед-паша Соколовић

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 16.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Положај Срба у Турском царству

лекција: Турска раја, ратници и сеобници (стр. 52-55)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да

разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.3/1.2.7/2.1.2/2.1.5/2.2.2.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: исламизација (преверавање), повластице (привилегије), данак у крви (девширма), караван сарај, хан, џамија, санџаци (Смедеревски, Крушевачки, Вучитрнски, Призренски, Скопски), Босански пашалук, баштиници, кметови, власи, кнез, примићур, харач, филурија, војнуци, мартолови, шајкаши, катуни.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, чита одломак из литературе, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, подвлачи делове текста, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Разговарамо са ученицима о тексту: Преверавање и илустрацији Данак у крви на 53. страни. Питамо их како разумеју израз „данак у крви“?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Читамо текст: Данак у крви, одломак из књиге Иве Андрића, *На Дрини ћуприја*, на 68. страни *Уџбеника*, који говори о одвођењу српске деце у данку у крви и о Мехмед-паши Соколовићу, а затим разговарамо са ученицима и питамо их какав је утисак на њих оставио овај текст.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Постављамо питања: Шта је све утицало на процес исламизације код Срба? У чему је разлика између зависног сеоског становништва и влаха-сточара? Ко је био Мехмед-паша Соколовић? Шта су нам све Турци оставили у наследство? Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Положај Срба у Турском царству

- разговор о тексту: Данак у крви, из књиге Иве Андрића, *“На Дрини Ћуприја”*

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 17.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Српска православна црква

лекција: Турска раја, ратници и сеобници (стр. 52-55)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, све:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припад:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.9/1.2.1/1.2.3/2.1.1/2.1.4/2.2.2

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Васељенска патријаршија, Охридска архиепископија, Пећка патријаршија, 1557, Мехмед-паша Соколовић, Макарије Соколовић, житија, преписивачка делатност, иконописачка делатност, митрополити, владике, берат, митрополија, епархија,

Милешева, Дечани, Острог, традиција, устанак Срба у Банату (1594), Синан-паша, мошти светог Саве, Арсеније III Црнојевић (Чарнојевић), Велика сеоба Срба (1690), 1776.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Обнављамо са ученицима шта смо у шестом разреду научили о осамостаљењу Српске православне цркве и о њеном уздизању у ранг патријаршије.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

На табли исписујемо најважније појмове везане за ову наставну тему: Васељенска патријаршија, Охридска архиепископија, Пећка патријаршија, 1557. година, Мехмед-паша Соколовић, Макарије Соколовић, житија, преписивачка делатност, иконописачка делатност, митрополити, владике, брат, митрополија, епархија, Милешева, Дечани, Острог, традиција, устанак Срба у Банату (1594), Синан-паша, мошти светог Саве, Арсеније III Црнојевић (Чарнојевић), Велика сеоба Срба (1690), 1776. година. Од ученика тражимо да појмове препишу у своје свеске и да радећи у паровима, и користећи *Уџбеник*, забележе објашњења 10 појмова.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученички парови читају објашњења изабраних појмова, пореде их, допуњују, постављају питања. Помажемо им да појмове објасне и одговарамо на питања. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Српска православна црква

- најважнији појмови: Васељенска патријаршија, Охридска архиепископија, Пећка патријаршија, 1557. година, Мехмед-паша Соколовић, Макарије Соколовић, житија, преписивачка делатност, иконописачка делатност, митрополити, владике, брат, митрополија, епархија, Милешева, Дечани, Острог, традиција, устанак Срба у Банату (1594), Синан-паша, мошти светог Саве, Арсеније III Црнојевић (Чарнојевић), Велика сеоба Срба (1690), 1776. година

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 18.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Српска православна црква

лекција: Турска раја, ратници и сеобници (стр. 52-55)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века. Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадносту и наслеђем, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.10/1.2.4/2.1.2/2.1.5/3.1.3/3.1.4.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Васељенска патријаршија, Охридска архиепископија, Пећка патријаршија, 1557, Мехмед-паша Соколовић, Макарије Соколовић, житија, преписивачка делатност, иконописачка делатност, митрополити, владике, берат, митрополија, епархија,

Милешева, Дечани, Острог, традиција, устанак Срба у Банату (1594), Синан-паша, мошти светог Саве, Арсеније III Црнојевић (Чарнојевић), Велика сеоба Срба (1690), 1776.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Постављамо ученицима питања: Из које породице су потицали први патријарси обновљене Српске цркве? Како су бирани српски патријарси? Који су манастири били духовна средишта са снажним култовима светаца?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Исписујемо на табли важне године које се односе на историју српске православне цркве: 1217, 1346, 1557, 1594, 1690, 1739, 1776. Ученике делимо у групе и задајемо задатак, да користећи наведене године и знање стечено на претходном часу, саставе есеје о Српској православној цркви и запишу их у своје свеске.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Известиоци група читају есеје о Српској православној цркви, а затим разговарамо и анализирамо табелу организације Пећке патријаршије на 67. страни *Уџбеника*. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Српска православна црква

- Саставити есеј са темом: Српска православна црква, користећи следеће године: 1217, 1346, 1557, 1594, 1690, 1739, 1776.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 19.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Турског царства

лекција: Немири и сеобе (стр. 56-58)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.1.10/1.2.4/2.1.2/2.1.4/2.1.5.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Дуги рат (1593-1606), Кандијски рат (1645-1669), Бечки рат (1683-1699), Аустријско-турски рат (1716-1718), Аустријски-турски рат (1737-1739), хајдучија, хајдуци, харамбаша, барјактар, јатак, каравани, Ђурђевдан, Митровдан, Бајо Пивљанин, Дели Марко, Старина Новак, ускоци, гусарење, сењски ускоци, Стојан Јанковић, Илија Смиљанић, гусле.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Постављамо питања ученицима: На које начине су Срби пружали отпор османској власти? Зашто су Срби учествовали у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Турског царства?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Делимо ученике у парове и тражимо да прочитају текст: Хајдуци и ускоци, а затим да један од њих, писмено у својој свесци, преприча део који се односи на хајдуке, а други део који се односи на ускоке.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају своје текстове, пореде их, анализирају и допуњују. Разговарамо о последицама ратова Аустрије и Венеције против Османског царства, као и о познатим хајдуцима и ускимима. Записаћемо кратке белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи задајемо да сви прочитају по једну епску песму из хајдучког и ускочког циклуса.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Турског царства

- ратови Аустрије и Млетачке републике против Турске
- отпор Турцима: хајдучки и ускочки покрет
- хајдуци- одметници од турске власти
- харамбаша, барјактар, јатаци
- „од Ђурђевдана до Митровдана“
- ускоци су четовали од Далмације до Боке Которске

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 20.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Турског царства

лекција: Немири и сеобе (стр. 56-58)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да се исти извор може на различите начине интерпретирати, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, разумети појам, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена,

дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 121/123/211/312/313/316

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Дуги рат (1593-1606), Кандијски рат (1645-1669), Бечки рат (1683-1699), Аустријско-турски рат (1716-1718), Аустријски-турски рат (1737-1739), хајдучија, хајдуци, харамбаша, барјактар, јатак, каравани, Ђурђевдан, Митровдан, Бајо Пивљанин, Дели Марко, Старина Новак, ускоци, гусарење, сењски ускоци, Стојан Јанковић, Илија Смиљанић, гусле.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Подсећамо се кроз разговор са ученицима зашто су ратови Аустрије и Млетачке републике против Турског царства имали велике последице на живот Срба. Ученици препричавају епске песме хајдучког и ускочког циклуса, које су прочитали.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Тражимо од ученика да, радећи у групама, одговоре на питање број 5. на 65. страни *Уџбеника*, и да анализирају илустрације на 56. страни. Затим треба да направе хронолошку табелу ратова Аустрије и Млетачке републике против Османског царства у 17. и 18. веку.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају одговоре, пореде их, допуњују и исправљају, а затим разговарамо о илустрацијама на 56. страни. Један ученик црта хронолошку табелу на табли, а остали, уз помоћ наставника, анализирају и исправљају своје табеле. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Турског царства

- Одговорити на 5. питање на 65. страни *Уџбеника*

- Направити хронолошку табелу ратова Аустрије и Млетачке републике против Турске

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 21.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Сеобе Срба

лекција: Немири и сеобе (стр. 56-58)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, разумети појам, узроке и последице Велике сеобе Срба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.6/1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.1.10/1.2.4/2.1.2/2.1.5

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Мохач (1526), збегови, Славонија, Хрватска, Лика, Крбава, Банија, Велика сеоба Срба (1690), Арсеније III Црнојевић, Друга сеоба Срба (1739), Еуген Савојски, Арсеније IV Јовановић, Војна крајина.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, показује на историјској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима обнављамо зашто су угарски краљеви подстицали Србе да се, после пада српских земаља под османску власт, селе у Угарску.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Подсећамо ученике да су сеобе Срба трајале од 15. до 19. века и да су биле узроковане политичким, економским и социјалним положајем наших предака у Османском царству. Срби су се селили у правцу севера и запада, у Хабзбуршку монархију и Млетачку републику. Упознајемо ученике са Првом великом сеобом Срба 1690. и Другом великом сеобом Срба 1739. године, околностима у којима су се одиграле и последицама које су имале. Говоримо о Војној Крајини и о њеном значају у историји сукоба Османског царства и Хабзбуршке монархије. За то време ученици ће погледати карту: Војна Крајина на страни 41. *Уџбеника*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да анализирају карту: Сеоба Срба на страни 59. и да размисле које су биле последице српских сеоба. Такође тражимо да размисле којим државама данас припадају крајеви у које су се Срби населили у 17. и 18. веку. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи задајемо да ученици одговоре на питања: 6, 7, и 8. на 65. страни.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:**Сеобе Срба**

- Сеобе Срба- од 15. до 19. века
- Бечки (Велики) рат- 1683-1699.
- 1690. Прва велика сеоба Срба, патријарх Арсеније III Чарнојевић
- Аустријско-турски рат 1737-1739.
- 1739. Друга велика сеоба Срба

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 22.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Сеобе Срба

лекција: Немири и сеобе (стр. 56-58)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да се исти извор може на различите начине интерпретирати, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети од чега све може зависити поузданост извора.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, разумети појам, узроке и последице Велике сеобе Срба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.2.3/2.1.6/2.2.1/3.1.1/3.1.3/3.1.5/3.2.2.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Мохач (1526), збегови, Славонија, Хрватска, Лика, Крбава, Банија, Велика сеоба Срба (1690), Арсеније III Црнојевић, Друга сеоба Срба (1739), Еуген Савојски, Арсеније IV Јовановић, Војна крајина.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Постављамо питање: Које су области Срби населили у периоду од 16. до 18. века? Затим тражимо од ученика да размисле зашто се говорило да су сеобе „зла коб српског народа“.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Делимо ученике у групе и задајемо им задатак да прочитају текст: Паја Јовановић, Сеоба Србаља на 71. страни *Уџбеника*. Такође треба да посматрају и анализирају истоимену слику Паје Јовановића, на 70. страни. На основу овог материјала и претходно стеченог знања свака група треба да напише есеј о Сеобама Срба, уочавајући њихове узроке и последице.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Групе ученика читају своје есеје. Постављамо питања и објашњавамо, евентуалне, нејасноће и непрецизности. Затим у форми кратког квиза играмо игру: „Препознавање година“, где тражимо да ученици препознају важне године из историје Сеоба српског народа. Предлажемо године: 1594, 1683-1699, 1690, 1737-1739, 1739. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Сеоба Срба

- Прочитати текст: Сеоба Србаља, Паје Јовановића, на 71. страни *Уџбеника*
- Написати есеј: Сеобе Срба

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 23.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Срби под хабзбуршком влашћу

лекције: Хабзбуршка монархија (стр. 40-43), Хабзбуршки и млетачки поданици (стр. 58-63)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.1.10/1.2.4/2.1.2/2.1.4/2.1.5

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Леополд I, верска и просветна аутономија, унијаћење, регимента, српске привилегије, Марија Терезија, Регуламента, Деклараториј, Карловачка митрополија, Сремски Карловци, црквено-народни сабори, повластице, крајишници, Војна граница (Војна Крајина), Фердинанд II, Влашки статут (1630), просветитељство, Јован Рајић, Доситеј Обрадовић, барок.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Разговарамо са ученицима у којим су државама, после губитка самосталности у средњем веку, живели Срби. Тражимо да на карти: Сеоба Срба, на 59. страни *Уџбеника* уоче правце кретања Срба у сеобама.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима ћемо задати задатак да, радећи у паровима, у својим свескама дају писмена објашњења за следеће појмове: Леополд I, верска и просветна аутономија, унијаћење, регимента, српске привилегије, Марија Терезија, Регуламента, Деклараториј, Карловачка митрополија, Сремски Карловци, црквено-народни сабори, повластице, крајишници, Војна граница (Војна Крајина), Фердинанд II, Влашки статuti (1630), просветитељство, Јован Рајић, Доситеј Обрадовић, барок.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученички парови читају објашњења задатих појмова, пореде, допуњују и исправљају. На табли ћемо написати задате појмове и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Срби под хабзбуршком влашћу

- Објасните појмове: Леополд I, верска и просветна аутономија, унијаћење, регимента, српске привилегије, Марија Терезија, Регуламента, Деклараториј, Карловачка митрополија, Сремски Карловци, црквено-народни сабори, повластице, крајишници, Војна граница (Војна Крајина), Фердинанд II, Влашки статuti (1630), просветитељство, Јован Рајић, Доситеј Обрадовић, барок.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 24.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Срби под хабзбуршком влашћу

лекције: Хабзбуршка монархија (стр. 40-43), Хабзбуршки и млетачки поданици (стр. 58-63)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког

догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.2.3/1.2.4/2.1.2/2.1.5/2.2.2

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Леополд I, верска и просветна аутономија, унијаћење, регимента, српске привилегије, Марија Терезија, Регуламента, Деклараториј, Карловачка митрополија, Сремски Карловци, црквено-народни сабори, повластице, крајишници, Војна граница (Војна Крајина), Фердинанд II, Влашки статuti (1630), просветитељство, Јован Рајић, Доситеј Обрадовић, барок.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, чита одломак из литературе, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима обнављамо градиво о положају Срба под хабзбуршком влашћу. Тражимо да анализирају карту: Војна Крајина на страни 41. *Уџбеника* и да објасне статус Срба граничара у Хабзбуршком царству.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима задајемо задатак да радећи самостално, у својим свескама, саставе 10 питања и задатака о животу и положају Срба под хабзбуршком влашћу. Када то заврше замениће свеске са паром у клупи и одговорити на питања и решити задатке које је он осмислио.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученички парови читају, наизменично, питања, задатке и одговоре. Остали прате, допуњују, пореде и исправљају. Затим ћемо прочитати текст: „Барок“, на 46. страни и о њему поразговарати. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Срби под хабзбуршком влашћу

- Саставите 10 питања о положају Срба под влашћу Хабзбурга

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 25.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Срби под млетачком влашћу

лекција: Хабзбуршки и млетачки поданици (стр. 58-63)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, разумети појам, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: познавати културне карактеристике хуманизма, познавати културне карактеристике ренесансе, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.1.10/1.2.3/1.2.4/2.1.2/2.1.4/2.1.5

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Кандијски рат (1645-1669), Далмација, генерални провидур, Задар, племићи, пучани, сељаци-кметови, проверавање, унијаћење, православни манастири (Крупа, Крка, Драговић, Савина), Дубровник.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на географској карти.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, показује на географској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Питамо ученике: Како се другачије називала Млетачка република?, Који рат су Млечани водили са Турцима? Тражимо да погледају и анализирају илустрацију: Венеција, на 62. страни *Уџбеника*.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Понављамо са ученицима догађаје везане за Кандијски рат (1645-1669) и подсећамо се учешћа ускока у овом рату. Упознајемо их да су Млечани владали целом далматинском обалом, од Кварнера до Албаније, острвима и залеђем, градовима Задром, Шибеником, Сплитом, Улцињем. Тражимо да ученици ове градове пронађу на Географској карти Европе и да кажу којим државама данас припадају. Причамо да је Далмацијом управљао генерални провидур, са седиштем у Задру. Становништво се делило на племиће, пучане и сељаке-кметове, а само су племићи учествовали у градској управи. Помињемо да су Срби под млетачком влашћу задржали верску и националну посебност захваљујући црквама и манастирима (Крупа, Крка, Драговић, Савина). Један ученик чита део текста: Дубровник на 63. страни, а затим разговарамо о њему.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да се присете положаја Срба у Хабзбуршкој монархији. Разговарамо о сличностима и разликама у положају Срба под хабзбуршком и млетачком влашћу. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Срби под млетачком влашћу

- Кандијски рат 1645-1669.
- Млечани су владали далматинском обалом
- генерални провидур, у Задру
- подела становништва: племићи, пучани, сељаци (кметови)
- православни манастири: Крупа, Крка, Драговић, Савина
- Дубровник- Дубровачка република

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 26.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Срби под млетачком влашћу

лекција: Хабзбуршки и млетачки поданици (стр. 58-63)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: познавати културне карактеристике хуманизма, познавати културне карактеристике ренесансе, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припаданошћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.2.1/1.2.3/1.2.4/1.2.5/2.1.2/2.1.5/2.2.2.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Кандијски рат (1645-1669), Далмација, генерални провидур, Задар, племићи, пучани, сељаци-кметови, проверавање, унијаћење, православни манастири (Крупа, Крка, Драговић, Савина), Дубровник.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, користи Уџбеник, препричава, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима подсећамо се положаја Срба под млетачком влашћу.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Тражимо од ученика да радећи у паровима одговоре на питања, писмено, у својим свескама:

1. Зашто су Срби у Дубровнику прихватили католичку веру?, 2. Ко је био Руђер Бошковић и у чему је његов значај?, 3. Како је име највећем историчару Дубровника?, 4. Ко су били највећи дубровачки писци?, 5. Какав је био положај дубровачких трговаца?, 6. Зашто је економија Дубровника била у кризи после 1667. године?, 7. Када је и како престала да постоји Дубровачка република?

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају одговоре на постављена питања, пореде их, допуњују и исправљају. Тражимо од ученика да се присете значаја Дубровника за српске земље у средњем веку. Затим поредимо табеле на странама 62. и 63. *Уџбеника*, где су наведени органи власти Млетачке републике и Дубровачке републике. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Срби под млетачком влашћу

- Одговорите на питања: 1. Зашто су Срби у Дубровнику прихватили католичку веру? 2. Ко је био Руђер Бошковић и у чему је његов значај? 3. Како је име највећем историчару Дубровника? 4. Ко су били највећи дубровачки писци? 5. Какав је био положај дубровачких трговаца? 6. Зашто је економија Дубровника била у кризи после 1667. године? 7. Када је и како престала да постоји Дубровачка република?

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 27.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Почети грађанске класе код Срба

лекција: Хабзбуршки и млетачки поданици (стр. 58-63.)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадносту и наслеђем, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити оспособљен за рад у пару.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.1.10/2.1.2/2.1.4/2.1.5/2.2.2

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Карловачка митрополија, црквено-народни сабори, Темишварски сабор (1790), Стефан Стратимировић, племство, свештенство, грађанство, Сентандреја, Фрушка гора, барокни стил, Теодор Крачун, задужбине, просветни фондови, црквени фондови, Чарнојевићи, Рашковићи, Текелије, Марија Терезија, црквено-школска аутономија, Српска гимназија у Сремским Карловцима, Јован Рајић, Христифор Жефаровић, Доситеј Обрадовић.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Постављамо питање ученицима: Када се на западу Европе појавила грађанска класа?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Постављамо ученицима задатак да, радећи у паровима, пронађу објашњења следећих појмова и запишу их у своје свеске: Карловачка митрополија, црквено-народни сабори, Темишварски сабор (1790), Стефан Стратимировић, племство, свештенство, грађанство, Сентандреја, Фрушка гора, барокни стил, Теодор Крачун, задужбине, просветни фондови, црквени фондови, Чарнојевићи, Рашковићи, Текелије, Марија Терезија, црквено-школска аутономија, Српска гимназија у Сремским Карловцима, Јован Рајић, Христифор Жефаровић, Доситеј Обрадовић.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици читају објашњења задатих појмова, пореде их допуњују и исправљају. Питаћемо их: У чему је значај грађанске класе у просветном и културном напретку Срба? Затим анализирамо портрет Доситеја Обрадовића на 61. страни *Уџбеника*. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Почеци грађанске класе код Срба

- Објасните појмове: Карловачка митрополија, црквено-народни сабори, Темишварски сабор (1790), Стефан Стратимировић, племство, свештенство, грађанство, Сентандреја, Фрушка гора, барокни стил, Теодор Крачун, задужбине, просветни фондови, црквени фондови, Чарнојевићи, Рашковићи, Текелије, Марија Терезија, црквено-школска аутономија, Српска гимназија у Сремским Карловцима, Јован Рајић, Христифор Жефаровић, Доситеј Обрадовић

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 28.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Почети грађанске класе код Срба

лекција: Хабзбуршки и млетачки поданици (стр. 58-63)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.2.1/1.2.3/2.1.2/2.1.5/2.2.2

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Карловачка митрополија, црквено-народни сабори, Темишварски сабор (1790), Стефан Стратимировић, племство, свештенство, грађанство, Сентандреја, Фрушка гора, барокни стил, Теодор Крачун, задужбине, просветни фондови, црквени фондови, Чарнојевићи, Рашковићи, Текелије, Марија Терезија, црквено-школска аутономија,

Српска гимназија у Сремским Карловцима, Јован Рајић, Христифор Жефаровић, Доситеј Обрадовић.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Постављамо питања ученицима: У чему је значај појаве грађанске класе код Срба? За које идеје се залагао Доситеј Обрадовић? Зашто се Фрушка гора често назива “српском Светом гором”?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у групе и задајемо им да одговоре на питања и реше задатке: 12-20. на странама 66-67. *Уџбеника*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају одговоре, допуњују их и исправљају. Постављамо питања и тражимо додатна објашњења. Затим анализирамо илустрације: Дубровник и Кнежев двор у Дубровнику, на 63. страни. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Почеци грађанске класе код Срба

- Одговорите на питања и решите задатке: 12-20. на странама 66-67. *Уџбеника*

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: II Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

БРОЈ ЧАСА: 29.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века
лекције: Турска освајања од 16. до 18. века (стр. 34-36), Турска држава и друштво (стр. 37-39), Турска раја, ратници и сеобници (стр. 52-55), Немири и сеобе (стр. 56-58), Хабзбуршка монархија (стр. 40-43), Хабзбуршки и млетачки поданици (стр. 58-63)

ТИП ЧАСА: систематизација

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, разумети појам, узроке и последице Велике сеобе Срба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, уочити развојност привредног процеса, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.2.1/1.2.3/1.2.4/2.1.2/2.1.5/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: исламизација (преверавање), повластице (привилегије), данак у крви (девширма), Босански пашалу, харач, Пећка патријаршија, 1557, Мехмед-паша Соколовић, Мохач (1526), Велика сеоба Срба (1690), Арсеније III Црнојевић, Друга сеоба Срба (1739), Арсеније IV Јовановић, Војна крајина, 1776, Дуги рат (1593-1606), Кандијски рат (1645-1669), Бечки рат (1683-1699), Аустријско-турски рат (1716-1718), Аустријски-турски рат (1737-1739), хајдучија, хајдуци, ускоци, сењски, српске привилегије, Карловачка митрополија, Сремски Карловци, црквено-народни сабори, Влашки статuti (1630), просветитељство, Доситеј Обрадовић, барок.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, показује на историјској карти, показује на географској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Разговарамо са ученицима под чијом су влашћу били Срби од 16. до 18. века и какав је био њихов положај.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Саопштавамо ученицима теме на које, по избору, треба да напишу есеје о положају Срба под страном влашћу од 16. до 18. века. У изради овог задатка могу да користе *Уџбеник*, свеску и Географске карте света и Европе. Теме: 1. Турска освајања у периоду од 16. до 18. века, 2. Државно и друштвено уређење Османског царства, 3. Положај Срба у Османском царству, 4. Хајдучки и ускочки покрет, 5. Српска православна црква, 6. Сеобе Срба, 7. Срби под хабзбуршком влашћу, 8. Срби под млетачком влашћу, 9. Почети грађанске класе код Срба.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици читају своје саставе, коментаришемо их и анализирамо. Оценићемо најбоље међу њима.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века

- Теме за есеје: 1. Турска освајања у периоду од 16. до 18. века, 2. Државно и друштвено уређење Османског царства, 3. Положај Срба у Османском царству, 4. Хајдучки и ускочки покрет, 5. Српска православна црква, 6. Сеобе Срба, 7. Срби под хабзбуршком влашћу, 8. Срби под млетачком влашћу, 9. Почети грађанске класе код Срба.

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 30.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Индустијска револуција

лекција: Енглеска и америчка револуција (стр. 76-79)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике средњовековне привреде, уочити разлику између привредних особености средњег века и мануфактуре, уочити развојност привредног процеса, препознати и уочити карактеристике индустријализације.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.6/1.1.10/1.2.3/2.1.3/2.2.2/3.1.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: индустрија, револуција, индустријска револуција, машине, парна машина, Џејмс Ват, пароброд, парна локомотива, Енглеска, грађанска класа, радничка класа

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Постављамо питање ученицима: Које су основне одлике мануфактурне производње? Објашњавамо појмове: индустрија и револуција.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Причамо о технолошким изумима и новинама (летећи чунак, пределица, механички разбој). Говоримо о Џејмсу Вату и проналаску парне машине (1784.), изградњи првог пароброда (1807.), парне локомотиве (1814.) и о томе како је Енглеска постала „радионица света“ - центар индустријске производње. Један ученик гласно чита текст: Џорџ Стивенсон, на 77. страни *Уџбеника*, анализирамо илустрацију парне локомотиве на истој страни, а затим разговарамо о друштвеним односима, грађанској класи и појави новог друштвеног слоја - радничкој класи.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да упореде занатску производњу, мануфактуру и индустријску производњу. Разговарамо о принципу функционисања парне машине. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:**Индустријска револуција**

- крај 18. века- индустријска револуција, Енглеска
- парна машина, Џејмс Ват (1784.)
- пароброд (1807.)
- Стивенсонова локомотива (1814.)
- индустријска производња потискује мануфактуру
- долази до друштвених промена
- настаје радничка класа

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 31.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Индустриска револуција

лекција: Енглеска и америчка револуција (стр. 76-79)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике средњовековне привреде, препознати и уочити карактеристике мануфактуре, уочити разлику између привредних особености средњег века и мануфактуре, препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, уочити развојност привредног процеса, препознати и уочити карактеристике индустријализације.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/2.1.1/2.1.6/3.1.3/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: индустрија, револуција, индустријска револуција, машине, парна машина, Џејмс Ват, пароброд, парна локомотива, Енглеска, грађанска класа, радничка класа.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Ученицима постављамо следећа питања: Како бисте објаснили појам „научна револуција“? У чему је значај проналаска парне машине? Како је настала радничка класа?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Делимо ученике у групе и задајемо им задатак да напишу есеј о сличностима и разликама између занатске радионице, мануфактуре и индустријске производње.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици читају своје есеје, затим о њима дискутујемо. Оценићемо најбоље међу њима.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Индустријска револуција

- Написати есеј о сличностима и разликама између занатске радионице, мануфактуре и индустријске производње.

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 32.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Политичке револуције (Низоземска, Енглеска, Америка)
лекција: Енглеска и америчка револуција (стр. 76-79)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, уочити развојност привредног процеса, препознати и уочити карактеристике индустријализације, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.6/1.1.10/1.2.4/2.1.3/3.1.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Низоземска, Енглеска, Америка, демократија, Парламент, парламентаризам, Чарлс I, Оливер Кромвел, република, Чарлс II, политичке странке, торијевци, виговци, Вилијам Орански, Славна револуција, Декларација права (1689), Лондон, трговачка морнарица, тринаест енглеских колонија, порези, таксе, Бостонска чајанка (1773),

борба за независност, конгрес у Филаделфији (1776), Декларација независности САД, устаници, добровољци, Џорџ Вашингтон, Јорктаун (1781), мир у Версају (1783), Амерички устав (1787), долар, Бела кућа, федерација.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо значења појмова: револуција, демократија, апсолутистичка монархија.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Саопштавамо ученицима да су Низоземска и Енглеска револуција изоловане појаве 16. и 17. века. Епоха грађанских револуција почиње 70-их година 18. века, а завршава се средином 19. века. Разговарамо о настанку енглеског парламентаризма, краљу Чарлсу I, Петицији о правима, Оливеру Кромвелу, краљу Чарлсу II, политичким странкама: торијевцима и виговцима, Виљему III Оранском, Славној револуцији. Затим тражимо од ученика да прочитају делове текста: Америчка револуција и Рат за независност на странама 77-79. Уџбеника и да погледају карту: Сједињене Америчке Државе на 90. страни. Потом разговарамо о узроцима, начину вођења и последицама Америчке револуције, помињући: „Бостонску чајанку“, конгрес у Филаделфији, Декларацију о независности САД (1776), Џорџа Вашингтона.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Од ученика тражимо да размисле какав данас, политички и економски положај, у свету имају Енглеска и Сједињене Америчке Државе. За домаћи задајемо да ученици одговоре на питања и реше задатке: 1-5. на 86. страни. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Политичке револуције (Низоземска, Енглеска, Америка)

- Низоземска револуција (1565- 1581.)
- Енглеска револуција (1649- 1660.), створена је република
- Оливер Кромвел
- Енглеска постаје уставна грађанска монархија
- Парламент, виговци, торијевци
- Америчка револуција- Рат за независност (1775-1783.)
- Декларација о независности (1776.)
- 1783. створене су Сједињене Америчке Државе

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 33.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Политичке револуције (Низоземска, Енглеска, Америка)
лекција: Енглеска и америчка револуција (стр. 76-79)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/2.2.1/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Низоземска, Енглеска, Америка, демократија, Парламент, парламентаризам, Чарлс I, Оливер Кромвел, република, Чарлс II, политичке странке, торијевци, виговци, Вилијам Орански, Славна револуција, Декларација права (1689), Лондон, трговачка морнарица, тринаест енглеских колонија, порези, таксе, Бостонска чајанка (1773), борба за независност, конгрес у Филаделфији (1776), Декларација независности САД, устаници, добровољци, Џорџ Вашингтон, Јорктаун (1781), мир у Версају (1783), Амерички устав (1787), долар, Бела кућа, федерација.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Ученицима постављамо следећа питања: У чему је значај Петиције о правима?, Шта је то Славна револуција? У чему је значај Конгреса у Филаделфији 1776. године? Ко је био први амерички председник?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у четири групе и задајемо им задатке. Прва група- да прочитају текст: „Оливер Кромвел“ на страни 76. Уџбеника и да анализирају илустрацију изнад текста. Друга група - да прочитају текст: „Устав Сједињених Америчких Држава“ на страни 78. и да анализирају илустрације на истој страни. Трећа група - да прочитају текст: „Индијанска стаза суза“ на страни 79. и да анализирају илустрацију са исте стране. Четврта група- да прочитају текст: „Џорџ Вашингтон“ на страни 89. и да анализирају илустрацију изнад текста.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици све четири групе, по реду, саопштавају резултате свог рада. Разговарамо о њиховим анализама и закључцима, постављамо питања и дајемо додатна објашњења. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Политичке револуције (Низоземска, Енглеска, Америка)

- Прва група - текст: „Оливер Кромвел“ на страни 76, друга група - текст: „Устав Сједињених Америчких Држава“ на страни 78, трећа група - текст: „Индијанска стаза суза“ на страни 79, четврта група - текст: „Џорџ Вашингтон“ на страни 89.

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 34.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Француска револуција
лекција: Француска револуција- рађање републике (стр. 80-83)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике новог века.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.6/1.1.10/1.2.3

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Француска, просвећеност, просветитељ, филозофи, Волтер, Жан-Жак Русо, Шарл Монтескје, просвећени апсолутизам, Енциклопедија, Дени Дидро, Жан Даламбер, сталежи, племство, свештенство, трећи сталеж, братство, слобода, једнакост, Луј XVI, апсолутистички режим, економска криза, Скупштина сталежа, Народна скупштина, Версај, Уставотворна скупштина, Устав, Бастиља, 14. јул 1789, Декларација права човека и грађанина, бирачко право, политичке слободе, Јакобински клуб, Јакобинци, гроф Мирабо, Жорж-Жак Дантон, Максимилијан Робеспјер, жирондинци, монтањари, буржоазија, добровољачки одреди, химна, “Марсељеза”, Република (1792).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо шта означава појам револуција и чиме су се бавили филозофи. Питамо ученике: Шта значи када за неког кажемо да је био просветитељ?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Упознајемо ученике са новим научним знањем, које се јавило у 18. веку, и било засновано на критичком начину мишљења, а почивало на веровању у свемоћ људског разума. Творци овог учења, француски филозофи: Волтер, Жан-Жак Русо, Шарл Монтескје названи су просветитељима. Они су оштро критиковали установе које су сматрали главним кривцима за заосталост, незнање, сиромаштво већине народа: католичку цркву и апсолутистичку монархију као облик владавине. Тражимо од ученика да се подсети појма просвећени апсолутизам. Говоримо ученицима о Енциклопедији, енциклопедистима: Жану Даламберу и Дени Дидроу. Ученике делимо у четири групе и тражимо да свака од њих прочита одређени део текста из *Уџбеника* и да га преприча. Прва група: Друштвени сталежи на страни 80-81, друга група: Избијање Револуције на страни 81-82, трећа група: Уставна монархија на страни 82. и четврта група: Република на страни 83. Осим текста, користиће и илустрације на странама 80-83.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученичке групе препричавају текстове које су прочитали. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи задајемо да се одговори на питања: 11-19. из *Уџбеника*, на странама 87-88.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Француска револуција

- развој филозофије- епоха просвећености
- сталежи: свештенство, племство- трећи сталеж
- краљ Луј XVI (1774-1792.)
- напад на Бастиљу 1789.
- Декларација о правима човека и грађанина (1789.)
- Устав- 1791.
- 1792. Конвент је прогласио републику

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 35.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Француска револуција
лекција: Француска револуција- од диктатуре до грађанске монархије (стр. 84-85)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.5/1.1.6/2.1.3/2.2.2/3.1.1

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Луј XVI, Јакобински клуб, Јакобинци, Максимилијан Робеспјер, жирондинци, монтањари, буржоазија, Конвент, опште право гласа, Марија Антоанета, гиљотина, јакобинска диктатура, слобода, једнакост, братство, бирачко право, политичке слободе, Устав из 1795, Савет, Директоријум, Наполеон Бонапарта, власт три конзула (1799).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо ко су били просветитељи, а ко енциклопедисти и у чему је њихов значај. Такође од ученика тражимо да се присете када је апсолутистичка монархија у Француској доживела врхунац. Постављамо питање: Шта је Декларација права човека и грађанина и када је донета?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Говоримо о револуционарној пароли: слобода, једнакост, братство, бирачком праву и политичким слободама. Помињемо Максимилијана Робеспјера, јакобинце, јакобинску диктатуру, жирондинце, монтањаре, Устав из 1795, Савет, Директоријум, Наполеона Бонапарту, власт три конзула (1799). Од ученика тражимо да прочитају текст: Максимилијан Робеспјер на страни 89. *Уибеника*, а затим разговарамо о њему.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да размисле у чему је разлика између апсолутистичке и уставне монархије. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Француска револуција

- Јакобинци- јакобинска диктатура, Робеспјер
- Устав- 1795, Савет, Директоријум
- Наполеон Бонапарта
- Устав- 1799.

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 36.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Француска револуција
лекције: Француска револуција- рађање републике (стр. 80-83), Француска револуција- од диктатуре до грађанске монархије (стр. 84-85)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитно, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/1.2.1/2.1.1/2.1.6/2.2.1/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Француска, просвећеност, филозофи, просвећени апсолутизам, Енциклопедија, сталежи, племство, свештенство, трећи сталеж, братство, слобода, једнакост, Луј XVI, апсолутистички режим, економска криза, Скупштина сталежа, Народна скупштина, Версај, Уставотворна скупштина, Устав, Бастиља, 14. јул 1789, Декларација о правима човека и грађанина, бирачко право, политичке слободе, Јакобинци, „Марсељеза“, Република (1792), Конвент, опште право гласа, Марија Антоанета, гиљотина, јакобинска диктатура, Наполеон Бонапарта

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Од ученика тражимо да самостално, у својим свескама, запишу хронологију најважнијих догађаја из времена Француске револуције.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици читају догађаје које су записали, пореде их, допуњују и исправљају. Затим их делимо у парове са задатком да прочитају и анализирају текст: Декларација права човека и грађанина на страни 91-92. *Уџбеника*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученички парови саопштавају своје закључке после прочитаног текста, пореде их и дискутују о њима. Затим тражимо да смисле три питања на основу текста и да на њих одговоре у својим свескама за домаћи задатак. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Француска револуција

- Написати хронологију најважнијих догађаја Француске револуције.

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 37.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Наполеоново доба

лекција: Наполеонови ратови (стр. 96-98)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века, спознати утицај друштва, религије и културе на формирање личности.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.6/1.1.10/1.2.3.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Наполеон Бонапарта, генерал, диктатор, император, нови устав у Француској (1795), Директоријум, мир у Кампоформију (1797), војна тактика, Египатска експедиција (1798), државни удар (1799), Конзулат, нови устав (1799), доживотни конзул

(1802), крунисање Наполеона за цара (1804), Грађански законик/Наполеонов кодекс (1804), „Велика армија“, Велика Британија, Русија.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо од ученика да наведу најважније одредбе Декларације права човека и грађанина. Питамо их: Ко је био Наполеона Бонапарту и шта знају о њему?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Подсећамо ученике да је у Француској донет нови Устав 1795. године и да је створен Директоријум. Помињемо Наполеонове победе над Аустријанцима у Италији, мир у Кампоформију 1797, Египатску експедицију 1798, државни удар 1799, Конзулат, Устав (1799), Наполеонову диктатуру, Наполеоново крунисање за цара 1804. године. Говоримо ученицима да је од три главне тековине Француске револуције (република, једнакост, политичке слободе), под Наполеоновим царством остала очувана само тековина грађанске једнакости. Помињемо доношење Грађанског законика/Наполеоновог кодекса (1804), највеће Наполеонове противнике: Енглеску и Русију, стварање „Велике армије“.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Један од ученика чита текст: Наполеон Бонапарта на 97. страни *Уџбеника* и разговарамо о њему, тражећи од ученика да уоче ко су били Наполеонове узор. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Наполеоново доба

- рат са Аустријанцима у Италији, мир у Кампоформију 1797.
- Египатска експедиција 1798.
- Наполеоново крунисање за цара 1804.
- Грађански законик/Наполеонов кодекс (1804.)
- највећи Наполеонове противници: Енглеска и Русија
- стварање „Велике армије“

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 38.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Наполеоново доба

лекција: Наполеонови ратови (стр. 96-98)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.5/1.1.6/1.2.4/2.1.3/2.2.2/3.1.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Велика Британија, Трафалгар (1805), Хорације Нелзон, Аустерлиц, континентална блокада Енглеске, „Велика армија“, Русија, Москва, Александар I, битка код Боролина, битка код Лајпцига, коалиција, абдикација, прогон Наполеона на острво Елбу, Бечки конгрес (1814-1815), владавина од 100 дана, битка код Ватерлоа, прогон Наполеона на острво Свету Јелену, Света алијанса (1815).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, показује на историјској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Разговарамо са ученицима о томе које би главне догађаје из живота Наполеона Бонапарте издвојили.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Тражимо од ученика да у току предавања прате догађаје посматрајући карту: Наполеонова освајања на страни 115. *Уџбеника*. Причамо о сукобу Француске и Велике Британије, помињемо битку код Трафалгара (1805), адмирала Нелсона, битку код Аустерлица, континенталну блокаду Енглеске. Помињемо Наполеонов поход на Русију 1812, „Велику армију“, битку код Бородина, руског цара Александра I, улазак у Москву и повлачење из Русије. Тражимо да један ученик гласно прочита текст: Пораз Наполеонове армије у Русији на страни 114. и разговарамо о његовом садржају. Говоримо о Наполеоновом протеривању на острво Елбу (1814), поновном устоличењу династије Бурбона, Бечком конгресу (1814-1815), Наполеоновом повратку у Француску и „владавини од 100 дана“, бици код Ватерлоа (1815), енглеском војсковођи Велингтону, Наполеоновом другом изгнанству на острво Света Јелена.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо да ученици пронађу важне догађаје из Наполеонове владавине у Времплову на страни 117. Написаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Наполеоново доба

- битка код Трафалгара (1805.)
- Наполеонов поход на Русију 1812.
- битка код Бородина, руски цар Александар I
- улазак у Москву и повлачење из Русије
- Наполеоново протеривање на острво Елбу (1814.)
- Бечки конгрес (1814-1815.)
- Наполеонова „владавини од 100 дана“
- битка код Ватерлоа (1815.)
- Наполеоново друго изгнанство на острво Света Јелена

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 39.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Наполеоново доба

лекција: Наполеонови ратови (стр. 96-98)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 118/119/124/211/216/313/316.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Наполеон Бонапарта, генерал, диктатор, император, нови устав у Француској (1795), Директоријум, мир у Кампоформију (1797), војна тактика, Египатска експедиција (1798), државни удар (1799), Конзулат, нови устав (1799), доживотни конзул (1802), крунисање Наполеона за цара (1804), Грађански законик/Наполеонов кодекс (1804), "Велика армија", Велика Британија, Русија, Трафалгар (1805), Хорације Нелзон, Аустерлиц, континентална блокада Енглеске, Москва, Александар I, битка код Бородина, битка код Лајпцига, коалиција, абдикација, прогон Наполеона на острво Елбу, Бечки конгрес (1814-1815), владавина од 100 дана, битка код Ватерлоа, прогон Наполеона на острво Свету Јелену, Света алијанса (1815).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, показује на историјској карти, показује на географској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, износи резултате рада у пару, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Ученицима задајемо да користећи карту: Наполеонова освајања на страни 115. *Уџбеника* у својим свескама одговоре на питање и реше задатак: 1. Где се, у највећем обиму, простирала Француска царевина?, 2. Наведите државе под француском управом и француске вазале.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици читају одговоре, а затим од њих тражимо да радећи у паровима одговоре на питања: 1-9. на странама 110-111.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају своје одговоре, а затим са њима разговарамо о животу, владавини, амбицијама и Наполеоновим узорима. Питамо их: Зашто је Наполеонова личност била неисцрпна инспирација за бројне истраживаче, писце и уметнике? Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Наполеоново доба

- Одговорите на питања: 1-9. на странама 110-111. *Уџбеника*

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 40.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Француска револуција и Наполеоново доба
лекције: Француска револуција- рађање републике (стр. 80-83), Француска револуција - од диктатуре до грађанске монархије (стр. 84-85), Наполеонови ратови (стр. 96-98)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.2/1.2.4/2.1.1/2.1.6/2.2.1/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Француска, просвећеност, филозофи, просвећени апсолутизам, сталежи, племство, свештенство, трећи сталеж, Луј XVI, Бастиља, 14. јул 1789, Декларација о правима човека и грађанина, Република (1792), Марија Антоанета, Наполеон Бонапарта, нови устав у Француској (1795), Директоријум, мир у Кампоформију (1797), Египатска експедиција (1798), државни удар (1799), Конзулат, нови устав (1799), крунисање Наполеона за цара (1804), Грађански законик/Наполеонов кодекс (1804), “Велика армија”, Велика Британија, Русија, Трафалгар (1805), Хорације Нелзон, Аустерлиц, континентална блокада Енглеске, Москва, Александар I, битка код Бородина, битка код Лајпцига, прогон Наполеона на острво Елбу, Бечки конгрес (1814-1815), владавина од 100 дана, битка код Ватерлоа, прогон Наполеона на острво Свету Јелену, Света алијанса (1815).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Ученицима постављамо питања: Којим догађајем је почела Француска револуција? У чему је значај Декларације права човека и грађанина? Зашто је погубљење француског краљевског пара изазвало запрепашћење на европским дворовима? Ко су били највећи Наполеонов противници? У чему је значај Наполеоновог кодекса? Како је завршена владавина Наполеона Бонапарте?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима саопштавамо две теме: Француска револуција и Наполеон Бонапарта и тражимо да, бирајући једну од њих, напишу есеј. У писању могу да користе текстове, илустрације и карте из Уџбеника.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају своје есеје, коментаришемо их, поредимо, анализирамо и допуњујемо. Тражимо од ученика да размисле у каквој су узрочно-последичној вези били: Француска револуција и Наполеон Бонапарта. Оценићемо најбоље есеје и најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:**Француска револуција и Наполеоново доба**

- Написати есеј на тему: Француска револуција или Наполеон Бонапарта

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 41.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Револуције 1848/49. године

лекција: Револуције прве половине 19. века (стр. 102-105)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, све:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.6/1.1.10/2.1.3/2.2.2/3.1.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: „Пролеће народа“, Друштво пријатеља, либерали, Француска, Јулска револуција (1830), Друга република у Француској (1848-1852), демократски устав (1848), Луј-Наполеон (Наполеон III), Друго царство у Француској (1852-1870), немачке земље, Фридрих-Вилхелм IV, канцелар Метерних, Лајош Кошут, Мађарска република (1849), Фрања Јосиф I, скупштина у Сремским Карловцима (1848), Србска Војводина, Свесловенски конгрес, Двојна монархија: Аустро-Угарска (1867), германизација, мађаризација.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Обнављамо са ученицима значење појма револуција и подсећамо се у чему је смисао постојања устава.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Саопштавамо да се током 1848/49. године у читавој Европи раширио талас револуција, који ће у историографији остати запамћен под именом „Пролеће народа“. То је био покрет буђења националне свести у многим европским народима, праћен захтевима за политичке слободе и национална права. Помињемо дешавања у Грчкој, Друштво пријатеља, рат и стицање независности. Француску, краља Луја-Филипа, Јулску револуцију (1830), Другу републику (1848-1852), Луја-Наполеона (Наполеона III), Друго царство (1852-1870). Говоримо о приликама у немачким земљама: Пруској и Хабзбуршкој монархији, као и у италијанским државама. Упознајемо ученике са положајем Срба у јужној Угарској у време револуције 1848/49. године, са солидарношћу међу словенским народима и Свесловенским конгресом. Тражимо да један ученик гласно прочита текст: Лајош Кошут на страни 105. *Уџбеника*. Затим разговарамо о овом тексту.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да размисле зашто су револуције 1848/49. запамћене под именом „Пролеће народа“. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Револуције 1848/49. године

- Грчка револуција (1821-1829.)
- Јулска револуција у Француској (1830.)
- Белгијска револуција (1830.)
- 1848/49. револуције у: Француској, немачким државама, италијанским државама, Аустрији

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 42.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Револуције 1848/49. године

лекција: Револуције прве половине 19. века (стр. 102-105)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе,

бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: „Пролеће народа“, Друштво пријатеља, либерали, Француска, Јулска револуција (1830), Друга република у Француској (1848-1852), демократски устав (1848), Луј-Наполеон (Наполеон III), Друго царство у Француској (1852-1870), немачке земље, Фридрих-Вилхелм IV, канцелар Метерних, Лајош Кошут, Мађарска република (1849), Фрања Јосиф I, скупштина у Сремским Карловцима (1848), Србска Војводина, Свесловенски конгрес, Двојна монархија: Аустро-Угарска (1867), германизација, мађаризација.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Ученицима постављамо питања: Шта је то „Пролеће народа“? Које земље су биле захваћене револуционарним дешавањима 1848/49. године? Уз чију помоћ су Хабзбурзи угушили побуну Мађара?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима задајемо задатак, да радећи у паровима, у својим свескама направе упоредне табеле важних догађаја и личности „Пролећа народа“ у: Грчкој, Француској, Немачкој, Аустрији и италијанским државама. У обављању овог задатка могу да користе *Уџбеник*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученички парови саопштавају резултате свог рада, а остатак одељења слуша, пореди, допуњава и исправља. Читамо текст: Жена, на страни 110. и тражимо од ученика да размисле о положају и правима жена у западној Европи у 19. веку. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Револуције 1848/49. године

- Направите упоредне табеле важних догађаја и личности „Пролећа народа“

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 43.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Уједињење Италије и Немачке

лекција: Европске државе (стр. 106-109)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.6/1.1.8/1.1.9/1.2.3/1.2.4/2.2.1

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Апенинско полуострво, епоха романтизма, Краљевина Сардинија (Пијемонт), Тоскана, Краљевина Двеју Сицилија, Папска држава, либерали, родољуби, Ђузепе Мацини, Виторио Емануеле II, Камило Кавур, Наполеон III, Ломбардија, Савоја, Ница, Ђузепе Гарибалди, Напуљска краљевина, Венеција, Пруска, уједињење Италије (1870), Аустрија, Вилхелм I, канцелар Ото фон Бизмарк, битка код Садове (1866), Севернонемачка конфедерација, битка код Седана, уједињење Немачке (1871).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, чита одломак из литературе, пише на табли.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Подсећамо се тока револуције из 1848/49. године у италијанским и немачким земљама.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима причамо о приликама на Апенинском полуострву у другој половини 19. века, о ратовима за уједињење Италије. Помињемо: Краљевину Сардинију - Пијемонт, Тоскану, Краљевину Двеју Сицилија, Папску државу, Ђузепе Мацинија, Виторија Емануела II, Камила Кавура, Наполеона III, Ђузепе Гарибалдија, уједињење Италије 1870. године. Читамо текст: „Ђузепе Мацини“ на стр. 106. Уџбеника и тражимо да размисле о његовој улози у уједињењу Италије. Тражимо од ученика да прочитају део текста: „Уједињење Немачке“ на странама 107-108. и да, у својим свескама, напишу кратке белешке о овој теми.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици читају своје белешке, пореде их, допуњују и исправљају. Затим читају текст: „Ото фон Бизмарк“ на страни 107. и постављамо им питање: Зашто се каже да је Бизмарк био најспособнији европски државник у 19. веку? Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Уједињење Италије и Немачке

- Краљевина Сардинија (Пијемонт)
- Камило Кавур, Ђузепе Мацини, Ђузепе Гарибалди
- 1870. године Италија је уједињена
- Ото фон Бизмарк
- 1871. године Немачка је уједињена

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 44.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Уједињење Италије и Немачке

лекција: Европске државе (стр. 106-109)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет.

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.10/1.2.1/2.1.1/2.1.3/2.1.6/3.1.3/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Апенинско полуострво, епоха романтизма, Краљевина Сардинија (Пијемонт), Тоскана, Краљевина Двеју Сицилија, Папска држава, либерали, родољуби, Ђузепе Мацини, Виторио Емануеле II, Камило Кавур, Наполеон III, Ломбардија, Савоја, Ница, Ђузепе Гарибалди, Напуљска краљевина, Венеција, Пруска, уједињење Италије (1870), Аустрија, Вилхелм I, канцелар Ото фон Бизмарк, битка код Садове (1866), Севернонемачка конфедерација, битка код Седана, уједињење Немачке (1871).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, користи Уџбеник, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Ученицима постављамо питања: На који начин се Камило Кавур борио за италијанско уједињење? Која италијанска држава је последња присаједињена? Која држава је била ривал Пруској за вођство у покрету за немачко уједињење? У ком дворцу је проглашено Друго немачко царство?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Делимо ученике у групе и постављамо им задатак да, користећи текстове и илустрације на странама 106-108. *Уџбеника*, у својим свескама запишу сличности и разлике у уједињењу Италије и Немачке.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Известиоци свих група, један по један, читају сличности а затим и разлике у уједињењу Италије и Немачке. Анализирамо обављени задатак, допуњујемо, исправљамо и постављамо питања. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Уједињење Италије и Немачке

- Напишите сличности и разлике у уједињењу Италије и Немачке

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 45.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Грађански рат у САД

лекција: Свет и Европа (стр. 208-210)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.6/1.1.10/1.2.3/2.1.3/2.2.2/3.1.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Сједињене Америчке Државе, Џејмс Монро, Монроова доктрина, америчко-мексички рат, колонизација, Лујзијана, Флорида, Аљаска, Тексас, Калифорнија, Нови Мексико, Невада, Јута, Атлански океан, Тихи океан, „Далеки запад“, сукоб са индијанским племенима, обесправљеност афричких робова и Индијанаца, резервати, индустријализација, плантаже, грађански рат/рат Севера и Југа (1861-1865), Абрахам Линколн, конфедерација, савезна унија, Дикси, Јенки, Улис Грант, Роберт Ли, битка код Гетисбурга (1863), капитулација, укидање ропства, савезна држава.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Подсећамо се садржаја Декларације независности САД.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Говоримо о Сједињеним Америчким државама после стицања независности, о политичком, војном и економском јачању. Објашњавамо кључне појмове за ову тему: Сједињене Америчке Државе, председник Џејмс Монро, Монроова доктрина, америчко-мексички рат (1846-1848), колонизација, земље: Лујзијана, Флорида, Аљаска, Тексас, Калифорнија, Нови Мексико, Невада, Јута, од Атланског до Тихог океана, „Далеки запад“, сукоб са индијанским племенима, обесправљеност афричких робова и Индијанаца, резервати, индустријализација, плантаже, грађански рат/рат Севера и Југа (1861-1865), председник Абрахам Линколн, конфедерација, савезна унија, Дикси, Јенки, генерал Улис Грант, генерал Роберт Ли, битка код Гетисбурга (1863), капитулација, укидање ропства, савезна држава САД.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да размисле које су позитивне последице доктрине америчког председника Џејмса Монроа који је рекао да „амерички континент не може се сматрати предметом колонизаторских тежњи европских сила“? Записујемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Грађански рат у САД

- председник Џејмс Монро, Монроова доктрина
- Америчко-мексички рат (1846-1848.)
- сукоб са индијанским племенима
- обесправљеност афричких робова и Индијанаца, резервати
- Грађански рат/рат Севера и Југа (1861-1865.)
- Абрахам Линколн
- укидање ропства

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 46.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Грађански рат у САД

лекција: Свет и Европа (стр. 208-210)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен се за рад у пару.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/1.2.1/2.1.1/2.1.6/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Сједињене Америчке Државе, Џејмс Монро, Монроова доктрина, америчко-мексички рат, колонизација, Лујзијана, Флорида, Аљаска, Тексас, Калифорнија, Нови Мексико, Невада, Јута, Атлански океан, Тихи океан, „Далеки запад“, сукоб са индијанским племенима, обесправљеност афричких робова и Индијанаца, резервати, индустријализација, плантаже, грађански рат/рат Севера и Југа (1861-1865), Абрахам Линколн, конфедерација, савезна унија, Дикси, Јенки, Улис Грант, Роберт Ли, битка код Гетисбурга (1863), капитулација, укидање ропства, савезна држава.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо од ученика да објасне непознате појмове: доктрина, резерват, капитулација, фанатик.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима постављамо питања: 1. Зашто су САД у 19. веку биле привлачне за нове усељенике из Европе?, 2. На које све начине су САД шириле своју територију?, 3. Шта је основна замисао Монроове доктрине?, 4. Шта означава појам „Далеки запад“?, 5. Какав је био положај афричких робова и домородачког становништва (Индијанаца)?, 6. Због чега је унутар САД-а дошло до крупних подела?, 7. Када је почео Грађански рат у САД-у?, 8. У чему је Север имао предност у односу на Југ?, 9. Ко су били: Абрахам Линколн, Улис Грант и Роберт Ли?, 10. Која битка се сматра прекретницом у Грађанском рату?, 11. Какве су биле последице овог рата? Ученици на њих треба да одговоре, радећи у паровима, писмено у својим свескама.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају одговоре на постављена питања, пореде их, допуњују и исправљају. Оценићемо најактивније међу њима.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Грађански рат у САД

- Објаснити непознате појмове: доктрина, резерват, капитулација, фанатик

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 47.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Велике силе, Источно питање и балкански народи
лекције: Турска (стр. 120-122.), Срби у Османском царству (стр. 126-129)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.1.10/2.1.2./2.1.4/2.1.5/2.2.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: велике силе, Источно питање, Османско царство, Хабзбуршка империја, Балкан, Црно море, Средоземље, "топла мора", Кучук-кајнарџијски мир (1774), Босфор, Дарданели, реформе, султан Махмуд II, Хатишериф од Гилхане (1839), танзимат (реорганизација), „болесник на Босфору“, Кримски рат (1853-1856), Париски мир (1856), Грци, Грчка револуција (1821), Срби, Српска револуција, Румуни, Бугари, Албанци, Велика

источна криза (1875-1878), Први српско-турски рат, Други српско-турски рат, Санстефански мир, Берлински конгрес (1878).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, чита одломак из литературе, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор се присећамо када је Османско царство било на врхунцу моћи. Тражимо од ученика да размисле које државе 19. века се могу сматрати великим силама?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Гласно читамо текст: Источно питање на страни 122. *Уџбеника* и постављамо питање: Које државе су се надметале око утицаја над покореним балканским хришћанима? Говоримо о утицају и интересима Русије и Хабзбуршке монархије на Балкану, реформама у Османском царству (Хатишериф од Гилхане 1839.), ставовима Велике Британије и Француске, Кримском рату (1853-1856.), Париском миру (1856.). Помињемо балканске народе и њихове револуције у периоду 1804-1878: Први српски устанак, Грчку револуцију, покрете Румуна, Бугара и Албанаца. Ученицима задајемо задатак да прочитају део текста: Велика источна криза на странама 128-129. и да напишу кратке тезе.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају тезе, пореде их, допуњују и исправљају. Анализирамо карте: Европа 1878. и Балкан 1878. на странама 214. и 215. Написаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Велике силе, Источно питање и балкански народи

- Источно питање
- интереси Русије и Хабзбуршке монархије на Балкану
- реформе Османског царства (Хатишериф од Гилхане 1839.)
- Кримски рат (1853-1856.)
- Париски мир (1856.)
- балкански народи и њихове револуције 1804-1878.
- Велика источна криза

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 48.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Велике силе, Источно питање и балкански народи
лекције: Турска (стр. 120-122.), Срби у Османском царству (стр. 126-129)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеобе, основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.2.1/1.2.3/1.2.4/1.2.7/2.1.2/2.1.5/2.2.2

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: велике силе, Источно питање, Османско царство, Хабзбуршка империја, Балкан, Црно море, Средоземље, "топла мора", Кучук-кајнарџијски мир (1774), Босфор, Дарданели, реформе, султан Махмуд II, Хатишериф од Гилхане (1839), танзимат (реорганизација), „болесник на Босфору“, Кримски рат (1853-1856), Париски мир (1856), Грци, Грчка револуција (1821), Срби, Српска револуција, Румуни, Бугари, Албанци, Велика

источна криза (1875-1878), Први српско-турски рат, Други српско-турски рат, Санстефански мир, Берлински конгрес (1878).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо да један ученик гласно прочита текст: Омер-паша Латас, на страни 128. *Уџбеника*, а затим анализирамо тај текст.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Саопштавамо ученицима да радећи у групама, користећи текст и карте: Европа 1878. и Балкан 1878. на странама 214. и 215. у својим свескама запишу одговоре на питања и решење задатака: 1. Која држава се може сматрати великом силом? 2. Шта означава појам Источно питање? 3. На који начин је Османско царство настојало да изврши реформе? 4. Зашто су Британци и Французи били савезници Турске у Кримском рату? 5. Који балкански народи су у 19. веку настојали да се ослободе османске власти? 6. Откуда потиче израз „болесник на Босфору“ и на кога се односио? 7. Када је била Велика источна криза? 8. Наведите најважније одлуке Берлинског конгреса. 9. Наведите године стицања независности или уједињења европских земаља, после 1815. године. 10. Наведите европске земље и њихове престонице.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају одговоре на питања и решења задатака, пореде их, допуњују и исправљају. Оценићемо најактивније међу њима.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Велике силе, Источно питање и балкански народи

- Одговорите на питања и решите задатке:

1. Која држава се може сматрати великом силом?
2. Шта означава појам Источно питање?
3. На који начин је Османско царство настојало да изврши реформе?
4. Зашто су Британци и Французи били савезници Турске у Кримском рату?
5. Који балкански народи су у 19. веку настојали да се ослободе османске власти?
6. Откуда потиче израз „болесник на Босфору“ и на кога се односио?
7. Када је била Велика источна криза?
8. Наведите најважније одлуке Берлинског конгреса
9. Наведите године стицања независности или уједињења европских земаља, после 1815. године
10. Наведите европске земље и њихове престонице

ПРЕДМЕТ: Историја
НАСТАВНИК:
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:
НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: III Доба револуција
БРОЈ ЧАСА: 49.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Доба револуција

лекције: Енглеска и америчка револуција (стр. 76-79), Француска револуција - рађање републике (стр. 80-83), Француска револуција - од диктатуре до грађанске монархије (стр. 84-85), Наполеонов ратови (стр. 96-98), Револуције прве половине 19. века (стр. 102-105), Европске државе (стр. 106-109), Свет и Европа (стр. 208-210), Турска (стр. 120-122), Срби у Османском царству (стр. 126-129)

ТИП ЧАСА: систематизација

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике средњовековне привреде, препознати и уочити карактеристике мануфактуре, уочити разлику између привредних особености средњег века и мануфактуре, препознати различите нивое привредног развоја и навести узроке, уочити развојност привредног процеса, препознати и уочити карактеристике индустријализације, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/2.2.1/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: револуција, индустријска револуција, парна машина, Џејмс Ват, Енглеска, Парламент, Рат за независност (1775-1783), Декларација независности САД, Француска револуција, слобода, једнакост, братство, трећи staleж, Бастиља 1789, Декларација права човека и грађанина, Наполеон Бонапарта, Бечки конгрес, Света алијанса, Револуције 1848/49, Источно питање.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи географске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо појма револуције, врста револуција, земаља у којима су се револуције десиле (од 17. до 19. века), као и последица револуција.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Упознајемо ученике са темама које се односе на период револуција и на које ће радећи у паровима, по сопственом избору, писати есеје. Теме: 1. Индустријска револуција, 2. Револуција у Енглеској, 3. Америчка револуција, 4. Доба просвећености, 5. Француска револуција, 6. Наполеон Бонапарта, 7. „Пролеће народа“, 8. Уједињење Италије и Немачке, 9. Грађански рат у САД-у, 10. Велике силе и Источно питање. У писању могу да користе *Уџбеник*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају своје есеје, анализирају их, пореде и о њима дискутују. Оценићемо најбоље међу њима.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Доба револуција

- Написати есеје на следеће теме:

1. Индустијска револуција, 2. Револуција у Енглеској, 3. Америчка револуција, 4. Доба просвећености, 5. Француска револуција, 6. Наполеон Бонапарта, 7. „Пролеће народа“, 8. Уједињење Италије и Немачке, 9. Грађански рат у САД-у, 10. Велике силе и Источно питање

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 50.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Српска револуција 1804-1835. (обележја, личности Карађорђа и Милоша)

лекција: Избијање револуције у Београдском пашалуку (стр. 144-147)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.1.10/1.2.7/2.1.2/2.1.4/2.1.5/2.2.1

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Српска револуција, Леополд фон Ранке, Први српски устанак (1804-1813), Хаџи Проданова буна (1814), Други српски устанак (1815), прва владавина Милоша Обреновића до 1835, вожд, кнез, Карађорђе Петровић, династија, Карађорђевићи, Милош Обреновић, Обреновићи, Дан државности Србије.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на

питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Од ученика тражимо да се присете када је започело опадање моћи Османског царства. Затим анализирамо карту: Османско царство на 48. страни *Уџбеника*.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима објашњавамо да је немачки историчар Леополд фон Ранке назвао Први српски устанак Српском револуцијом. Данас се под овим појмом подразумева: Први српски устанак (1804-1813), Хаџи Проданаова буна (1814), Други српски устанак (1815) и један период владавине кнеза Милоша Обреновића, до укидања феудализма 1835. године. Упознајемо ученике са двома најзначајнијим владарским личностима код Срба у 19. веку: Ђорђе (Карађорђе) Петровићем и Милошем Обреновићем. Они су били родоначелници две нововековне српске династије. Ученике делимо у две групе и задајемо им задатке. Прва група ће прочитати текст: Карађорђе Петровић и анализирати илустрацију на страни 146, а друга група текст: Милош Обреновић и анализирати илустрацију на стр. 155.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици препричавају прочитане садржаје о вођама Првог и Другог српског устанка и анализирају илустрације. Затим тражимо да издвоје сличности и разлике између Карађорђа и Милоша. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Српска револуција 1804-1835. (обележја, личности Карађорђа и Милоша)

- Српска револуција:

1. Први српски устанак (1804-1813.)
 2. Хаџи- Проданова буна (1814.)
 3. Други српски устанак (1815.)
 4. владавина Милоша Обреновића, до 1835.
- 1835. укинута су феудални односи
- Ђорђе (Карађорђе) Петровић и Милош Обреновић

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 51.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Српска револуција 1804-1835. (обележја, личности Карађорђа и Милоша)

лекција: Избијање револуције у Београдском пашалуку (стр. 144-147)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити сличности и разлике међу различитим облицима државног уређења исте епохе, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен се за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.2.1/1.2.3/1.2.7/2.1.2/2.1.5/2.2.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Српска револуција, Леополд фон Ранке, Први српски устанак (1804-1813), Хаци Проданова буна (1814), Други српски устанак (1815), прва владавина Милоша Обреновића до 1835, вожд, кнез, Карађорђе Петровић, династија, Карађорђевићи, Милош Обреновић, Обреновићи, Дан државности Србије.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо значења појма Српска револуција.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Тражимо од ученика да прочитају текст: Слова вожда Карађорђа и Доситеја Обрадовића при отварању Велике школе на стр. 129. *Уџбеника* и разговарамо о њему. Затим им задајемо задатак да, у својим свескама, саставе десет питања о личностима Карађорђа Петровића и Милоша Обреновића. Када то ураде замениће свеске са својим паром из клупе и одговорити на његова питања.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици, наизменично, читају питања и одговоре, анализирају их, пореде, допуњују и исправљају. Оценићемо најактивније међу њима.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Српска револуција 1804-1835. (обележја, личности Карађорђа и Милоша)

- Саставите 10 питања о Карађорђу Петровићу и Милошу Обреновићу

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 52.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Први српски устанак

лекције: Избијање револуције у Београдском пашалуку (стр. 144-147), Ратовање у Првом српском устанку (стр. 148-151), Уређење устаничке државе (стр. 152-153)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених групи, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.6/1.1.10/1.2.3/1.2.4/2.1.3/2.2.2/3.1.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Београдски пашалук/Смедеревски санџак, 12 нахија, Карађорђе (Ђорђе) Петровић, Коча Анђелковић (Кочина крајина), Свиштовски мир, амнестија, јаничари, зулум, кнежине, кнежинска самоуправа, султан Селим III, београдски везир Хаци Мустафа-паша, дахије, Фочић Мехмед-ага, Аганлија, Мула Јусуф, Кучук Алија, страховлада, Сеча кнезова, Илија Бирчанин, Алекса Ненадовић, Орашац, Сретење -15. фебруар 1804, устанак, Миленко Стојковић, Иванковац (1805), Мишар (1806), Делиград (1806), Русија, Аустрија, Петар Ичко (Ичков мир), Чегар (1809), Стеван Синђелић, Ћеле-кула, Наполеонов напад на Русију, мир у Букурешту (1812), Хајдук-Вељко Петровић, Правитељствујушчи совјет, Прота Матеја Ненадовић, министарство/попечитељство, Доситеј Обрадовић, Иван Југовић, Велика школа (1808), Вук Караџић.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, показује на историјској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо личности Карађорђа Петровића.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Причамо ученицима о приликама у Београдском пашалуку крајем 18. и почетком 19. века. Тражимо да анализирају илустрације на 145. страни *Уџбеника* и да размисле о положају Срба у Београдском пашалуку. Помињемо дахије: Фочић Мехмед-агу, Аганлију, Мула Јусуфа, Кучук Алију, сечу кнезова, Сретење, 15. фебруар 1804, Орашац, Карађорђа Петровића. Упућујемо ученике да погледају карту: Србија 1804-1833, на страни 147. и да заокруже битке, а ми помињемо најважније битке: Чокешину, Иванковац (1805), Мишар и Делиград (1806), Чегар (1809). Причамо о Ичковом миру, уласку Русије у рат са Турском, Букурешком миру (1812), слому Првог српског устанка. Тражимо да ученици погледају карту: Одбрана Србије 1813. на страни 151. Помињемо Правитељствујушчи совјет, попечитељства, Доситеја Обрадовића, Велику школу.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученицима постављамо питања: Који су узроци Првог српског устанка? Зашто су устаници одбацили Ичков мир, а зашто Букурешки мир? Које битке Првог српског устанка сте запамтили? Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи ученици треба да одговоре на питања: 1-10. на странама 160-162.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Први српски устанак

- Београдски пашалук, крај 18. и почетак 19. века
- дахије: Фочић Мехмед-ага, Аганлија, Мула Јусуф, Кучук Алија
- Сретење, 15. фебруар 1804, Орашац, Карађорђе Петровић

- битке: Чокешина, Иванковац, Мишар, Делиград, Чегар
- мир у Букурешту (1812.), слом Првог српског устанка
- Правитељствујушчи совјет, попечитељства, Доситеј Обрадовић

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 53.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Први српски устанак

лекције: Избијање револуције у Београдском пашалуку (стр. 144-147), Ратовање у Првом српском устанку (стр. 148-151), Уређење устаничке државе (стр. 152-153)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, схватити основне разлоге неравномерног развоја држава у истој епохи, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Београдски пашалук/Смедеревски санџак, 12 нахија, Карађорђе (Ђорђе) Петровић, Коча Анђелковић (Кочина крајина), Свиштовски мир, амнестија, јаничари, зулум, кнежине, кнежинска самоуправа, султан Селим III, београдски везир Хаци Мустафа-паша, дахије, Фочић Мехмед-ага, Аганлија, Мула Јусуф, Кучук Алија, страховлада, Сеча кнезова, Илија Бирчанин, Алекса Ненадовић, Орашац, Сретење -15. фебруар 1804,

устанак, Миленко Стојковић, Иванковац (1805), Мишар (1806), Делиград (1806), Русија, Аустрија, Петар Ичко (Ичков мир), Чегар (1809), Стеван Синђелић, Ћеле-кула, Наполеонов напад на Русију, мир у Букурешту (1812), Хајдук-Вељко Петровић, Правитељствујушчи совјет, Прота Матеја Ненадовић, министарство/попечитељство, Доситеј Обрадовић, Иван Југовић, Велика школа (1808), Вук Караџић.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, бележи кључне појмове, износи резултате рада у пару, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо од ученика да објасне непознате појмове: зулум, дахије, читлук, петиција, амнестија, барјак, мегдан, правитељство, совјет, попечитељство.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у парове и задајемо им задатак да, у својим свескама, направе хронолошку табелу најважнијих догађаја и личности Првог српског устанка. Такође да на карти: Одбрана Србије 1813. на страни 151. Уџбеника уоче линије фронтова српске војске и војсковође које су их браниле.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученички парови читају решење задатка, пореде, допуњују, исправљају а неки од њих показују на зидној карти места најважнијих битака Првог српског устанка. Тражимо од ученика да прокоментаришу завршне стихове песме Филипа Вишњића, *Бој на Мишару*:

“Нити иде Кулин-капетане,
нити иде, нити ће ти доћи,
нит се надај, нити га погледај,
рани сина, пак шаљи на војску:
Србија се умирит не може!”

Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Први српски устанак

- Направите хронолошку табелу најважнијих догађаја и личности Првог српског устанка.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 54.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Други српски устанак

лекције: Други српски устанак (стр. 154-156), Аутономија (157-159)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати основне правце ширења нововековне српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању

да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.6/1.1.10/1.2.3/1.2.4/2.1.3/2.2.2/3.1.1

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Хаџи Проданова буна (1814), Други српски устанак (1815), Таково, Цвети-пролеће 1815, Милош Обреновић, Љубић, Палеж, Дубаљ, београдски везир Марашли Али-паша, Народна канцеларија, аутономија, руско покровитељство, шест нахија, преговори, хатишерифи (1829, 1830, 1833), аутономна српска кнежевина (Кнежевина Србија), брат, наследно кнежевско достојанство, војне посаде у тзв. царским градовима (Шабац, Београд, Смедерево, Кладово, Соко, Ужице), укидање феудалних односа (1835).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, показује на историјској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо личности Милоша Обреновића. Питамо их: Шта је Србима било обећано одредбама Букурешког мира?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Причамо ученицима о Хаџи Продановој буни (1814) и тражимо да анализирају његов портрет на 154. страни *Уџбеника*. Помињемо празник Цвети 1815, Таково, Милоша Обреновића. Тражимо од њих да посматрају карту: Србија 1804-1833, на страни 147. док помињемо битке на: Љубићу, Палежу, Дубљу. Говоримо о Милошевим преговорима са Марашли Али-пашом, Хатишерифима (1829, 1830, 1833. године), брату, Кнежевини Србији, руском покровитељству, враћању шест нахија, укидању феудалног поретка 1835. године. Затим ученици добијају задатак да анализирају илустрацију: Таковски устанак, на страни 155.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученицима постављамо питања: Које су највеће битке Другог српског устанка? Која велика сила је Србима пружала подршку у борби за стицање аутономије? Затим тражимо да анализирају портрет Милоша Обреновића на 155. страни и да се присете његових физичких и карактерних особина. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи треба да одговоре на питање 13. на страни 163.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Други српски устанак

- Хаџи Проданова буна (1814)
- Цвети 1815, Таково, Милош Обреновић
- битке на: Љубићу, Палежу, Дубљу
- Милошеви преговори са Марашли Али-пашом
- Хатишерифи (1829, 1830, 1833.)
- Кнежевина Србија, руско покровитељство
- враћање шест нахија
- укидање феудалног поретка 1835.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 55.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Други српски устанак

лекције: Други српски устанак (стр. 154-156), Аутономија (157-159)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати основне правце ширења нововековне српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.8/1.1.9/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/2.2.1/3.1.3/3.1.6/3.2.2.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Хаџи Проданова буна (1814), Други српски устанак (1815), Таково, Цвети-пролеће 1815, Милош Обреновић, Љубић, Палеж, Дубаљ, београдски везир Марашли Али-паша, Народна канцеларија, аутономија, руско покровитељство, шест нахија, преговори, хатишерифи (1829, 1830, 1833), аутономна српска кнежевина (Кнежевина Србија), брат, наследно кнежевско достојанство, војне посаде у тзв. царским градовима (Шабац, Београд, Смедерево, Кладово, Соко, Ужице), укидање феудалних односа (1835).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, износи резултате групног рада, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо од ученика да објасне непознате појмове: Цвети, амнестија, аутономија, легалан, хатишериф, брат.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученике делимо у групе и задајемо им задатак да, у својим свескама, направе хронолошку табелу најважнијих догађаја и личности Другог српског устанка. Такође да на карти: Србија 1804-1833. на страни 147. Уџбеника обележе места битака Другог српског устанка. Затим да обележе шест враћених нахија.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученичке групе читају решење задатка, пореде, допуњују, исправљају а неки од њих показују на зидној карти места најважнијих битака Другог српског устанка и територијално проширење на шест нахија. Тражимо од једног ученика да гласно прочита текст: Војевање у Првом устанку и избор за војводу Другог устанка на страни 167-168. а потом коментаришемо текст. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:**Други српски устанак**

- Направите хронолошку табелу најважнијих догађаја и личности Другог српског устанка.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 56.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића

лекције: Аутономија (157-159), Уставобранитељи (стр. 172-175)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.5/1.1.7/1.1.10/1.2.1/1.2.3/2.1.1/2.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: самовлашће, монопол у трговини, опозиција, Крагујевац, сељачке буне, Милетина буна (1835), Тома Вучић Перишић, Аврам Петронијевић, Милета Радојковић, Стојан и Алекса Симић, Милутин Гарашанин, уставни режим, уставобранитељи, Димитрије Давидовић, Сретењски устав (1835), Народна скупштина, кнез, Савет, порта,

Русија, Турски устав (1838), абдикација 1839, изгнанство, кнез Милан Обреновић (1839), кнез Михаило Обреновић (1839-1842).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Ученицима постављамо питање: У чему је значај кнеза Милоша Обреновића?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Данашњу наставну тему упознаћемо објашњавајући кључне појмове: самовлашће, опозиција, Крагујевац, млада српска интелигенција (Вук Стефановић Караџић, Сима Милутиновић Сарајлија), Милетина буна (1835), Тома Вучић Перишић, Аврам Петронијевић, Милета Радојковић, Стојан и Алекса Симић, Милутин Гарашанин, уставни режим, уставобранитељи, Димитрије Давидовић, Сретењски устав (1835), Народна скупштина, кнез, Савет, Порта, Русија, Турски устав (1838), абдикација 1839, изгнанство, кнез Милан Обреновић (1839), кнез Михаило Обреновић (1839-1842), Прво намесништво, Вучићева буна.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да прочитају текст: Тома Вучић Перишић на страни 174. *Уџбеника* и да анализирају његов портрет изнад текста. Питамо их: Како се Тома Вучић Перишић односио према политичким противницима?, Шта значи израз демагог? Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића

- прва владавина кнеза Милоша Обреновића (1815-1839.)
- јавља се опозиција, траже доношење Устава
- Сретењски устав (1835.)
- Турски устав (1838.)
- 1839. кнез Милош је абдицирао
- 1839. кнез Милан Обреновић
- прва владавина кнеза Михаила Обреновића (1839-1842.)
- Вучићева буна (1842.)

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 57.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића

лекције: Аутономија (157-159), Уставобранитељи (стр. 172-175)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати основне правце ширења нововековне српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/2.2.1/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: самовлашће, монопол у трговини, опозиција, Крагујевац, сељачке буне, Милетина буна (1835), Тома Вучић Перишић, Аврам Петронијевић, Милета Радојковић, Стојан и Алекса Симић, Милутин Гарашанин, уставни режим, уставобранитељи, Димитрије Давидовић, Сретењски устав (1835), Народна скупштина, кнез, Савет, порта, Русија, Турски устав (1838), абдикација 1839, изгнанство, кнез Милан Обреновић (1839), кнез Михаило Обреновић (1839-1842).

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Са ученицима започињемо разговор о нововековним српским династијама: Карађорђевићима и Обреновићима и њиховим родоначелницима.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима постављамо питања: Какав је, као личност, био Милош Обреновић? Које буне су подизане против кнеза Милоша и због чега? Ко је био Димитрије Давидовић? У чему је значај Сретењског устава? Ко су били уставобранитељи? Када је донет Турски устав? Зашто ја кнез Милош абдицирао? Ко је наследио кнеза Милоша? Када је владао кнез Михаило Обреновић? Зашто је у Србији дошло до смене власти 1842. године? Ко је владао Србијом од 1842. до 1858. године?

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Тражимо од ученика да на зидној карти покажу територију Србије у време владавине кнеза Милоша и њена територијална проширења. Затим ученици читају текст: Кнез Михаило и анализирају портрете Михаила и Јулије на страни 177. *Уџбеника* и разговарамо о њему. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића

- Питања: Какав је, као личност, био Милош Обреновић? Које буне су подизане против кнеза Милоша и због чега? Ко је био Димитрије Давидовић? У чему је значај Сретењског устава? Ко су били уставобранитељи? Када је донет Турски устав? Зашто ја кнез Милош абдицирао? Ко је наследио кнеза Милоша? Када је владао кнез Михаило Обреновић? Зашто је у Србији дошло до смене власти 1842. године? Ко је владао Србијом од 1842. до 1858. године?

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 58.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Уставобранитељски режим 1842-1858. године

лекција: Уставобранитељи (стр. 172-175)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, разумети главне карактеристике српске привреде новог века.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене.

СТАНДАРДИ: 1.1.5/1.1.7/1.1.10/1.2.1/1.2.3/2.1.1/2.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: уставобранитељи, кнез Александар Карађорђевић (1842-1858), Београд, Грађански законик (1844), Јован Хацић, приватна својина, основна права грађана, судски систем, чиновништво, србијанска елита, државна стипендија/државни стипендисти, Друштво српске словесности 1842/Српско учено друштво 1864, Јован Стерија Поповић,

Народни музеј/Музеум Србски, Начертаније 1844, Илија Гарашанин, Светоандрејска скупштина 1858.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор се подсећамо која су права била утврђена француским Грађанским закоником. Ученицима постављамо питање: Ко су били уставобранитељи?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Тражимо од ученика да прочитају део текста: Уставобранитељска влада на странама 174-175. Уџбеника и да, у својим свескама, забележе имена личности које се помињу. Затим ћемо ову наставну тему обрадити кроз причу о тим личностима: кнез Александар Карађорђевић, Јован Хацић, Вук Стефановић Караџић, Тома Вучић Перишић, Илија Гарашанин, Константин Николајевић, Стефан Стефановић Тенка, Милош Обреновић.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Тражимо од ученика, да у својим свескама, запишу непознате појмове, које су чули на овом часу, и да их објасне. Затим им постављамо питање: Који су били циљеви спољне политике Србије у време уставобранитеља? Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи треба да ураде задатке 3-9. на страни 186.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Уставобранитељски режим 1842-1858. године

- Уставобранитељи
- кнез Александар Карађорђевић (1842-1858.)
- 1844, Грађански законик, Јован Хацић
- 1844, „Начертаније“, Илија Гарашанин
- 1848, „Српске сједињене државе“, Константин Николајевић
- Вук Стефановић Караџић
- 1858. Светоандрејска скупштина, кнез Александар збачен је са власти

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 59.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Уставобранитељски режим 1842-1858. године

лекција: Уставобранитељи (стр. 172-175)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, знати да се исти извор може на различите начине интерпретирати, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати основне правце ширења нововековне српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, уочити различитост свакодневнице унутар исте друштвене групе (отац породице, жена, дете), бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.10/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/2.2.1/3.1.3/3.1.6

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: уставобранитељи, кнез Александар Карађорђевић (1842-1858), Београд, Грађански законик (1844), Јован Хацић, приватна својина, основна права грађана, судски систем, чиновништво, србијанска елита, државна стипендија/државни стипендисти, Друштво српске словесности 1842/Српско учено друштво 1864, Јован Стерија Поповић, Народни музеј/Музеум Србски, Начертаније 1844, Илија Гарашанин, Светоандрејска скупштина 1858.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо уставобранитеља и владавине кнеза Александра Карађорђевића.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у пет група и задајемо им задатке да прочитају одређене текстове из *Уџбеника*, погледају илустрације и карте и да их анализирају. Прва група: Илија Гарашанин на страни 176; друга група: Начертаније на страни 184; трећа група: Српске сједињене државе на страни 185; четврта група: Персида Карађорђевић на страни 188. и пета група: Томанија Обреновић на страни 188.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Известиоци група упознају остатак одељења са садржајем прочитаних текстова и анализом илустрација и карата. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Уставобранитељски режим 1842-1858. године

- Прочитати текстове и анализирати илустрације и карте:

прва група: Илија Гарашанин, на страни 176.

друга група: Начертаније, на страни 184.

трећа група: Српске сједињене државе, на страни 185.

четврта група: Персида Карађорђевић, на страни 188.

пета група: Томанија Обреновић, на страни 188.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 60.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића

лекција: Обреновићи (стр. 176-179)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, учити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, учити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, знати да уочи разлике међу историјским изворима епохе новог века, знати да се исти извор може на различите начине интерпретирати, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, учити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати основне правце ширења нововековне српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.5/1.1.7/1.1.10/1.2.1/1.2.3/2.1.1/2.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: друга владавина Милоша Обреновића (1858-1860), аутократска владавина, кнегиња Љубица, друга владавина Михаила Обреновића (1860-1868), Јулија Хуњади, просвећене реформе, централизовани режим, инцидент на Чукур-чесми 1862, градови: Београд, Шабац, Кладово, Смедерево, тврђаве: Ужице, Соко, Јован Ристић, Илија

Гарашанин, предаја градова 1867, Први балкански савез, српска интелигенција, Уједињена омладина српска, атентат у Кошутњаку 1868.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо у којим околностима је кнез Милош напустио Србију 1839. године и како је своју владавину завршио кнез Михаило 1842. године.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Упознајемо ученике са другом владавином кнеза Милоша Обреновића (1858-1860) и другом владавином кнеза Михаила Обреновића (1860-1868). Помињемо: Светоандрејску скупштину 1858, судбину Томе Вучића Перишића, смрт кнеза Милоша 1860, инцидент на Чукур-чесми 1862, Јована Ристића, Илију Гарашанина, оснивање Уједињене омладине српске 1866, предају градова 1867, Први балкански савез 1868, убиство кнеза Михаила 1868. Тражимо од ученика да анализирају илустрацију: Споменик кнезу Михаилу, Београд на страни 178. *Уџбеника*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Постављамо питања ученицима: Који је највећи успех Михаилове спољне политике?, Које су сличности, а које разлике у владавини Милоша и Михаила Обреновића? Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи треба да одговоре на питање 10. на страни 187.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића

- друга владавина Милоша Обреновића (1858-1860.)
- друга владавина Михаила Обреновића (1860-1868.)
- 1862. инцидент на Чукур чесми
- 1867. добија 6 градова од Турака
- Илија Гарашанин
- Први балкански савез
- 1868. Михаило је убијен у Кошутњаку

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 61.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића

лекција: Обреновићи (стр. 176-179.)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да се исти извор може на различите начине интерпретирати, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати основне правце ширења нововековне српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе,

бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.10/1.2.1/2.1.1/2.1.6/2.2.1/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: друга владавина Милоша Обреновића (1858-1860), аутократска владавина, кнегиња Љубица, друга владавина Михаила Обреновића (1860-1868), Јулија Хуњади, просвећене реформе, централизовани режим, инцидент на Чукур-чесми 1862, градови: Београд, Шабац, Кладово, Смедерево, тврђаве: Ужице, Соко, Јован Ристић, Илија Гарашанин, предаја градова 1867, Први балкански савез, српска интелигенција, Уједињена омладина српска, атентат у Кошутњаку 1868.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Ученицима постављамо питања: На који начин је кнез Милош владао у својој другој владавини? Који догађај је био врхунац Михаилове спољне политике? Ко су биле чланице Првог балканског савеза? За које циљеве се залагала Уједињена омладина српска и шта су њени чланови замерали кнезу Михаилу?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Постављамо задатак ученицима да, радећи у паровима, прочитају текст: Кнез-Михаилов бал на страни 178. *Уџбеника* и да анализирају текст и портрете Михаила и Јулије на страни 177. Затим ће у својим свескама записати десет питања која се односе на задати материјал.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученички парови читају своја питања, а остатак одељења на њих одговара. Анализирамо и поредимо питања и допуњујемо одговоре. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића

- Прочитати текст: Кнез-Михаилов бал, на страни 178, анализирати текст и портрете Михаила и Јулије, на страни 177.

- записати 10 питања која се односе на задати материјал.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 62.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Србија на путу ка независности 1868-1878. године

лекција: Независност (стр. 180-183)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати основне правце ширења нововековне српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, разумети главне карактеристике српске привреде новог века.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.1.10/1.2.4/2.1.2/2.1.4/2.1.5/2.2.1.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: намеснички режим (1868-1872), трочлано намесништво (Миливоје Петровић Блазнавац, Јован Ристић, Јован Гавриловић), реформе, Намеснички устав 1869, Скупштина, кнез, законодавна власт, кнез Милан Обреновић (1868-1889), Велика источна криза (1875-1878), Наталија Обреновић, Аустро-Угарска, Русија, устанак у Босни и Херцеговини, добровољци, 1876. Србија и Црна Гора објавиле рат Турској, Ђунис, Руско-турски рат, Санстефански мир 1878, Берлински конгрес 1878, Србија и Црна Гора стичу независност, Србија је проширена на 4 округа: Нишки, Пиротски, Врањски, Топлички, Аустро-Угарска је окупирала Босну и Херцеговину.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, показује на историјској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Ученицима постављамо питање: Који устав је био на снази у Србији током друге владавине кнеза Михаила? Подсећамо се тока догађаја у Великој источној кризи (1875-1878) године.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Подсећамо се убиства кнеза Михаила, говоримо о: кнезу Милану Обреновићу (1868-1889), намесничком режиму (1868-1872), Намесничком уставу 1869, Српско-турском рату (1876-1878), уласку Русије у рат, поразу код Ђуниса, Санстефанском миру 1878, Берлинском конгресу 1878, Јовану Ристићу, одредбама Берлинског конгреса, територијалном проширењу Србије. Тражимо од ученика да на карти: Србија 1833-1878. на страни 183. Уџбеника пронађу територијално проширење Србије: Нишки, Пиротски, Врањски и Топлички округ. Један ученик гласно чита текст: Јован Ристић на страни 182. и разговарамо о овом политичару. Питамо их да објасне како су разумели Ристићеве изреке: „Умереност је пут који слободу води; умереност је штит који слободу чува“ и „Мисли што мислиш, а узми што можеш“.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученицима постављамо питања: У чему је значај доношења Намесничког устава? Зашто је Кнежевина Србија била привлачна за досељавање становништва? Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи треба да одговоре на питања: 11-12. на страни 187.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Србија на путу ка независности 1868-1878. године

- кнез Милан Обреновић (1868-1889.)
- Намеснички устав (1868.)
- 1875. устанак у Босни и Херцеговини
- Српско-турски рат (1876-1878.)
- Санстефански мир и Берлински конгрес (1878.)
- Србија добија проширење: Нишки, Пиротски, Врањски, Топлички округ

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 63.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Србија на путу ка независности 1868-1878. године

лекција: Независност (стр. 180-183)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, знати основне правце ширења нововековне српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа, бити свестан места српске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.2.1/1.2.3/1.2.4/2.1.2/2.1.5/2.2.2

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: намеснички режим (1868-1872), трочлано намесништво (Миливоје Петровић Блазнавац, Јован Ристић, Јован Гавриловић), реформе, Намеснички устав 1869,

Скупштина, кнез, законодавна власт, кнез Милан Обреновић (1868-1889), Велика источна криза (1875-1878), Наталија Обреновић, Аустро-Угарска, Русија, устанак у Босни и Херцеговини, добровољци, 1876. Србија и Црна Гора објавиле рат Турској, Ћунис, Руско-турски рат, Санстефански мир 1878, Берлински конгрес 1878, Србија и Црна Гора стичу независност, Србија је проширена на 4 округа: Нишки, Пиротски, Врањски, Топлички, Аустро-Угарска је окупирала Босну и Херцеговину.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, користи Уџбеник, износи резултате рада у пару, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Питамо ученике: Шта се подразумева под појмом Велика источна криза? Подсећамо се најважнијих догађаја у Србији од 1868. до 1878. године.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у парове и задајемо им задатак да, у својим свескама, направе хронолошку табелу најважнијих догађаја и личности Кнежевине Србије у периоду од убиства кнеза Михаила до Берлинског конгреса. Такође да анализирају карте: Србија 1833-1878. (страна 183), Европа 1878. (страна 214) и Балкан 1878. (страна 215).

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученички парови читају решење задатка, пореде, допуњују, исправљају а неки од њих показују на зидној карти територијално проширење Србије на четири округа. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Србија на путу ка независности 1868-1878. године

- Направити хронолошку табелу најважнијих догађаја и личности Кнежевине Србије од 1868. до 1878. године.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 64.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Црна Гора у доба владичанства

лекција: Владичанство (стр. 194-196)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене црногорске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне црногорске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Црне Горе, спознати условљеност променљивости црногорских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, бити свестан места црногорске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.10/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Црна Гора, заједнице племена, Цетиње, митрополија, братства, породице, крвна освета, митрополити цетињски, породица Петровић Његош, духовна власт, световна власт, митрополити/владике, гувернадур/намесник, владика Данило (1697-1735), Русија, митрополит Петар I Петровић Његош (1784-1830), уједињење црногорских и брдских племена, Мартинићи и Круси (1796), Законик општи црногорски и брдски (1798), Бечки

конгрес, владика Петар II Петровић Његош (1830-1851), реформе, песник, „Горски вијенац“, Гвардија, перјаници.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, показује на историјској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо када је простор Црне Горе пао под власт Османлија.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 25 минута)

Објашњавајући основне појмове везане за ову тему упознајемо ученике са Црном Гором у доба владичанства. Појмови: Црна Гора, заједнице племена, Цетиње, митрополија, братства, породице, крвна освета, митрополити цетињски, породица Петровић Његош, духовна власт, владичанство, световна власт, митрополити/владике, гувернадур/намесник, владика Данило (1697-1735), заштита Русије, митрополит Петар I Петровић Његош (1784-1830), уједињење црногорских и брдских племена, Мартинићи и Круси (1796), Законик општи црногорски и брдски (1798), Бечки конгрес, владика Петар II Петровић Његош (1830-1851), реформе, песник, „Горски вијенац“, Гвардија, перјаници. Тражимо од ученика да анализирају карту: Црна Гора на страни 199. Уџбеника.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Један ученик гласно чита текст: Лажни цар Шћепан Мали на страни 195. а затим о њему разговарамо. Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи задајемо да се одговори на питања: 1-3. на страни 200.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Црна Гора у доба владичанства

- Цетињска митрополија
- митрополит Данило Петровић-Његош (1697-1735.)
- сузбијање племенске анархије
- владика Петар I (1784-1830.)
- владика Петар II (1830-1851.)
- гвардија, перјаници
- „Горски Вијенац“, „Луча микрокозма“

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 65.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Црна Гора у доба владичанства

лекција: Владичанство (стр. 194-196.)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене црногорске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне црногорске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Црне Горе, знати основне правце ширења нововековне црногорске државе, спознати условљеност променљивости црногорских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, бити свестан места црногорске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.10/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Црна Гора, заједнице племена, Цетиње, митрополија, братства, породице, крвна освета, митрополити цетињски, породица Петровић Његош, духовна власт, световна власт, митрополити/владике, гувернадур/намесник, владика Данило (1697-1735), Русија, митрополит Петар I Петровић Његош (1784-1830), уједињење црногорских и брдских племена, Мартинићи и Круси (1796), Законик општи црногорски и брдски (1798), Бечки конгрес, владика Петар II Петровић Његош (1830-1851), реформе, песник, „Горски вијенац“, Гвардија, перјаници.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, подвлачи делове текста, износи резултате групног рада, показује на историјској карти, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Тражимо од ученика да објасне непознате појмове: владика, владичанство, крвна освета, гувернадур, Гвардија, перјаници.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученике делимо у групе и задајемо им задатак да, на основу текста, илустрација (странице 194-196.) и карте (страница 199.) *Уџбеника* осмисле, и запишу у своје свеске, десет питања о Црној Гори у доба владичанства.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Играмо се квиса, тако што групе једна за другом читају своја питања, а остале групе на њих одговарају. Бележимо поене за сваки тачан одговор и проглашавамо која група је победник. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Црна Гора у доба владичанства

- Напишите 10 питања о Црној Гори у доба владичанства.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 66.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Кнежевина Црна Гора

лекција: Световна власт (стр. 197-199)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене црногорске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне црногорске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Црне Горе, знати основне правце ширења нововековне црногорске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења црногорске државе, спознати условљеност променљивости црногорских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, уочити особености процеса исламизације, разликовати културна подручја и уочити њихову условљеност религијском припадношћу и наслеђем, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, бити свестан места црногорске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: уочити развојност привредног процеса, препознати и уочити карактеристике индустријализације, разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, разумети главне карактеристике црногорске привреде новог века, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене.

СТАНДАРДИ: 1.1.5/1.1.7/1.1.10/1.2.1/1.2.3/1.2.4/2.1.1/2.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: кнез Данило Петровић (1851-1860), раздвајање световне од духовне власти, сузбијање племенског сепаратизма, јачање чиновничког апарата, реорганизација војске, Законик Данила Првог 1855, устанак у Херцеговини 1852, бој на Грахову, атентат у Котору 1860, кнез/краљ Никола Петровић (1860-1918), аутократа, рат са Османлијама 1862, Први балкански савез, херцеговачки устанак 1875, рат са Турцима, Вучији дол и Фундина 1876, Берлински конгрес 1878, независност и проширење Црне Горе.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, чита одломак из историјских извора, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Гласно читамо текст: Црна Гора, Вука Стефановића Карацића на страни 202. *Уџбеника* и разговарамо о њему.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Упознајемо ученике са владавином кнеза Данила I (1851-1860), раздвајањем световне од духовне власти, реорганизацијом војске, Закоником Данила Првог 1855, помагањем српским устаницима у Херцеговини 1852, војводом Мирком Петровићем Његошем, атентатом у Котору 1860. године. Говоримо о владавини кнеза, краља Николе I (1860-1918), Првом рату са Османлијама 1862, чланству у Првом балканском савезу, помоћи херцеговачким устаницима 1875, рату са Османлијама (1876-1878), Вучјем долу и Фундини (1876), Берлинском конгресу 1878, стицању независности и територијалном проширењу. Тражимо од ученика да на карти: Црна Гора на страни 199. уоче територије које су припојене Црној Гори после Берлинског конгреса.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученицима постављамо питања: Ко је био први световни владар Црне Горе? На који начин се Црна Гора односила према Србима у суседној Херцеговини? Које територије су биле припојене Црној Гори после 1878. године? Записаћемо кратке белешке на табли и оценићемо најактивније ученике. За домаћи треба да одговоре на питања: 4-7. на страни 201.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Кнежевина Црна Гора

- кнез Данило I (1851-1860.)
- Законик Данила Првог (1855.)
- кнез/краљ Никола I (1860-1918.)
- рат са Османлијама (1876-1878.)
- 1878. Берлински конгрес
- независност Црне Горе и територијално проширење

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 67.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Кнежевина Црна Гора

лекција: Световна власт (стр. 197-199)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене црногорске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне црногорске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору .

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Црне Горе, знати основне правце ширења нововековне црногорске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења црногорске државе, спознати условљеност променљивости црногорских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет. Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, бити свестан места црногорске државе и културе у балканским, медитеранским и европским оквирима.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група, бити у стању да направи паралелу са светом у коме живи, спознати утицај природних карактеристика на начин живота људи.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: разумети утицај привреде на политички, друштвени и културни развој, разумети главне карактеристике црногорске привреде новог века, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.1/1.1.7/1.1.10/1.2.1/1.2.4/2.1.1/2.1.6/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: кнез Данило Петровић (1851-1860), раздвајање световне од духовне власти, сузбијање племенског сепаратизма, јачање чиновничког апарата, реорганизација војске, Законик Данила Првог 1855, устанак у Херцеговини 1852, бој на Грахову, атентат у Котору 1860, кнез/краљ Никола Петровић (1860-1918), аутократа, рат са Османлијама 1862, Први балкански савез, херцеговачки устанак 1875, рат са Турцима, Вучији дол и Фундина 1876, Берлински конгрес 1878, независност и проширење Црне Горе.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, користи Уџбеник, препричава, бележи кључне појмове, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Обнављамо: период владичанства у Црној Гори.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима задајемо задатак да радећи у паровима, у својим свескама, направе хронолошку табелу важних догађаја и личности Кнежевине Црне Горе.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Ученици читају своје задатке, пореде их, допуњују и исправљају. Затим један од њих гласно чита текст: Кнегиња Даринка на страни 198. *Уџбеника* и дискутујемо о тексту. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Кнежевина Црна Гора

- Направите хронолошку табелу важних догађаја и личности Кнежевине Црне Горе.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: IV Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

БРОЈ ЧАСА: 68.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Нововековне српске државе Србија и Црна Гора
лекције: Избијање револуције у Београдском пашалуку (стр. 144-147), Ратовање у Првом српском устанку (стр. 148-151), Уређење устаничке државе (стр. 152-153), Други српски устанак (стр. 154-156), Аутономија (157-159), Уставобранитељи (стр. 172-175.), Обреновићи (стр. 176-179), Независност (стр. 180-183), Владичанство (стр. 194-196), Световна власт (стр. 197-199)

ТИП ЧАСА: систематизација

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, препознати корене српске државности у новом веку, препознати корене црногорске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне српске државе, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне црногорске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Србије, бити у стању да покаже на карти простор нововековне државе Црне Горе, знати основне правце ширења нововековне српске државе, знати основне правце ширења нововековне, црногорске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења српске државе, бити у стању да на карти покаже правце ширења црногорске државе, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, спознати условљеност променљивости црногорских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: разумети главне карактеристике српске привреде новог века, разумети главне карактеристике црногорске привреде новог века, бити способан да уочи утицај географског фактора на развој привреде.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

.Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за рад у пару, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 111/117/119/1110/124/211/216/313/316.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Српска револуција, Први српски устанак, Орашац 1804, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, Други српски устанак, Таково 1815, Милош Обреновић, династије, Аутономна кнежевина Србија, укидање феудализма 1835, Сретењски устав, Турски устав, Уставобранитељи, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило Обреновић, Илија Гарашанин, Намеснички устав, кнез/краљ Милан Обреновић, Рат са Турском 1876-1878, Берлински конгрес, Црна Гора, Петровић-Његош, Цетиње, Владичанство, Кнежевина, владика Петар II Петровић, кнез Данило Петровић, кнез/краљ, Никола Петровић.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у парове, даје инструкције за рад у паровима, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, учествује у раду у паровима, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, износи резултате рада у пару, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Подсећамо се на који начин су Србија и Црна Гора повратиле независност у новом веку.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученицима задајемо задатак да, у својим свескама, радећи у паровима напишу есеј на једну од понуђених тема. Теме: 1. Карађорђе- Први српски устанак, 2. Други српски устанак- Милош Обреновић, 3. Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића, 4. Владавина уставобранитеља, 5. Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића, 6. Србија од 1868. до Берлинског конгреса, 7. Црна Гора у доба владичанства, 8. Кнежевина Црна Гора. За израду задатака могу да користе *Уџбеник*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученички парови читају своје есеје, анализирамо их, поредимо и оцењујемо.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Нововековне српске државе Србија и Црна Гора

- Напишите есеј на једну од тема:

1. Карађорђе- Први српски устанак
2. Други српски устанак- Милош Обреновић
3. Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића
4. Владавина уставобранитеља
5. Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића
6. Србија од 1868. до Берлинског конгреса
7. Црна Гора у доба владичанства
8. Кнежевина Црна Гора

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: V Српски народ под страном влашћу од краја 18. до 70-их година 19. века

БРОЈ ЧАСА: 69.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Срби под хабзбуршком влашћу

лекција: Срби у Хабзбуршкој монархији (стр. 130-133.)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаја на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да се користи историјском и географском картом, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.1.10/1.2.4/2.1.2/2.1.4/2.1.5.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: привилегије, Хабзбуршка монархија, централизована управа, кнез Метерних, црквено-народни сабори, митрополит Јосиф Рајачић, Беч, Пешта, Нови Сад, Београд, „српска Атина“, свештенство, аристократија, трговци, граничарски официри, либерални и демократски захтеви, Мајска скупштина у Сремским Карловцима 1848, Војводина Србска, Стеван Шупљикац, Ђорђе Стратимировић, Словенски конгрес, Стеван Книћанин, Сентомаш/Србобран, Војводство Србије и Тамишког Баната, Благовештенски сабор 1861, Матица српска, *Летопис Матице српске*, Текелијанум, гроф Сава Текелија, Светозар Милетић, Српска народна слободоумна странка, *Застава*.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства,

предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, показује на историјској карти, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, користи историјске карте, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, користи Уџбеник, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове, показује на историјској карти.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговор са ученицима обнављамо које су привилегије уживали Срби у Хабзбуршкој монархији после Велике сеобе 1690. године. Постављамо питање: Какав је био исход револуције 1848/1849. у Угарској?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Упознајемо ученике са данашњом темом: Срби под хабзбуршком влашћу од краја 18. века до 70-их година 19. века објашњавајући важне појмове и личности овог периода: привилегије, Хабзбуршка монархија, централизована управа, кнез Метерних, црквено-народни сабори, митрополит Јосиф Рајачић, Беч, Пешта, Нови Сад, Београд, „српска Атина“, свештенство, аристократија, трговци, граничарски официри, либерални и демократски захтеви, Мајска скупштина у Сремским Карловцима 1848, Војводина Србска, Стеван Шупљикац, Ђорђе Стратимировић, Словенски конгрес, Стеван Петровић Книћанин, Сентомаш/Србобран, Војводство Србије и Тамишког Баната, Благовештенски сабор 1861, Матица српска, *Летопис Матице српске*, Текелијанум, гроф Сава Текелија, Светозар Милетић, Српска народна слободоумна странка, *Застава*. Тражимо од ученика да анализирају карту: Аустроугарска монархија 1867. на страни 125. *Уџбеника*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Постављамо питања ученицима: Које су биле одлуке српског народа на Мајској скупштини? Зашто су приликом стварања Војводства Србије и Тамишког Баната 1849. била изневерена очекивања Срба? У чему је значај Матице српске? Записаћемо најважније белешке на табли и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Срби под хабзбуршком влашћу

- црквено-народни сабори Срба
- митрополит Јосиф Рајачић
- Мајска скупштина у Сремским Карловцима 1848.
- Војводство Србија и Тамишки Банат
- Благовештенски сабор 1861.
- Светозар Милетић, Српска народна слободоумна странка

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: V Српски народ под страном влашћу од краја 18. до 70-их година 19. века

БРОЈ ЧАСА: 70.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Положај Срба у Турској

лекција: Срби у Османском царству (стр. 126-129)

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквире новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: знати да наброји најзначајније врсте историјских извора новог века, бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, бити у стању да на карти покаже простор који су населили Срби, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.8/1.1.9/1.1.10/1.2.1/1.2.3/2.1.2/2.1.4/2.1.5.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: Босна и Херцеговина, Јанчићева буна 1809, бегови и аге, Хусеин-паша Градашчевић/ „Змај од Босне“, кметови, раја, Омер-паша Латас, Кримски рат, Хатихумајун (1856), Лука Вукаловић, Невесињска пушка 1875, Петар Мркоњић, Берлински конгрес 1878, Аустро-Угарска је окупирала Босну и Херцеговину, Стара Србија, Арбанаси/Албанци, Косово и Метохија.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, препричава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, преписује са табле, одговара на питања, поставља питања, индивидуално обавља задатак, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, бележи непознате појмове, бележи кључне појмове.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 10 минута)

Кроз разговора са ученицима се подсећамо када је дошло до покушаја реформи у Османском царству. Постављамо питање: Коју територију је обухватала Стара Србија?

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Упознајемо ученике са данашњом темом: Положај Срба у Османском царству од краја 18. века до 70-их година 19. века, помињући и објашњавајући важне појмове и личности тога времена: Босна и Херцеговина, Јанчићева буна 1809, бегови и аге, Хусеин-паша Градашчевић/ „Змај од Босне“, кметови, раја, Омер-паша Латас, Кримски рат, Хатихумајун (1856), Лука Вукаловић, Невесињска пушка 1875, Петар Мркоњић, Берлински конгрес 1878, Аустро-Угарска окупација Босне и Херцеговине, Стара Србија, Арбанаси/Албанци, Косово и Метохија. Тражимо од ученика да погледају и анализирају слику Уроша Предића, Херцеговачки бегунци на страни 129. *Уџбеника*.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 15 минута)

Постављамо питања: Зашто су се босански бегови бунили против султанових реформи? Ко је био Петар Мркоњић? Каква је одлука у вези с Босном и Херцеговином донета на Берлинском конгресу? Записаћемо најважније белешке и оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Положај Срба у Турској

- Јанчићева буна (1809.)
- Хусеин-паша Градашчевић („Змај од Босне“)
- Омер-паша Латас
- Невесињска пушка (1875.)
- рат Србије и Црне Горе са Турском (1876-1878.)
- Берлински конгрес (1878.)
- Аустро-Угарска је окупирала Босну и Херцеговину

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: V Српски народ под страном влашћу од краја 18. до 70-их година 19. века

БРОЈ ЧАСА: 71.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Срби под хабзбуршком и османском влашћу
лекције: Срби у Хабзбуршкој монархији (стр. 130-133), Срби у Османском царству (стр. 126-129)

ТИП ЧАСА: утврђивање

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: уочити везе и међусобне односе међу најзначајнијим државама Европе, Медитерана, Балкана и света, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широкој заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 1.1.7/1.1.9/1.1.10/1.2.1/2.1.2/2.1.4/3.1.3/3.1.6.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: привилегије, Хабзбуршка монархија, кнез Метерних, црквено-народни сабори, митрополит Јосиф Рајачић, Беч, свештенство, аристократија, Мајска скупштина у Сремским Карловцима 1848, Војводина Србска, Стеван Шупљикац, Ђорђе Стратимировић, Словенски конгрес, Стеван Книћанин, Војводство Србије и Тамишког Баната, Благовештенски сабор 1861, Матица српска, *Летопис Матице српске*, Текелијанум, гроф Сава Текелија, Светозар Милетић, Српска народна слободоумна странка, *Застава*, Босна и Херцеговина, Јанчићева буна 1809, бегови и аге, Хусеин-паша Градашчевић/ „Змај

од Босне“, кметови, раја, Омер-паша Латас, Кримски рат, Хатихумајун (1856), Лука Вукаловић, Невесињска пушка 1875, Петар Мркоњић, Берлински конгрес 1878, Аустро-Угарска је окупирала Босну и Херцеговину, Стара Србија, Арбанаси/Албанци, Косово и Метохија.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, користи Уџбеник, препричава, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Тражимо од ученика да размисле шта је било заједничко Србима под османском и хабзбуршком влашћу од краја 18. века до 70-их година 19. века.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у групе и задајемо им задатак да направе, и у своје свеске запишу, упоредну хронолошку табелу најважнијих догађаја и личности код Срба под хабзбуршком и османском влашћу од краја 18. века до 70-их година 19. века.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Известиоци група читају решења задатка, поредимо их, допуњујемо и исправљамо. Један ученик чита гласно текст: Светозар Милетић на страни 140. *Уџбеника* и разговарамо о њему. Оценићемо најактивније ученике.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

Срби под хабзбуршком и османском влашћу

- Направите упоредну хронолошку табелу најважнијих догађаја и личности код Срба под хабзбуршком и османском влашћу од краја 18. века до 70-их година 19. века.

ПРЕДМЕТ: Историја

НАСТАВНИК:

РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ:

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ: V Српски народ под страном влашћу од краја 18. до 70-их година 19. века

БРОЈ ЧАСА: 72.

НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ: Годишња систематизација

лекције: све лекције

ТИП ЧАСА: систематизација

ОБЛИК РАДА: комбиновани

МЕТОДА РАДА: комбинована

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ (РЕЗУЛТАТИ) ЧАСА:

Упознавање са временским и просторним оквирима епохе новог века:

Ученик ће: знати временске оквири новог века, знати и разумети појам Великих географских открића, знати да на историјској и географској карти Европе, Медитерана и света покаже државе и народе који су обележили епоху новог века, знати датуме најзначајнијих догађаја историје новог века.

Стицање основних знања о друштвеној и државној структури епохе новог века:

Ученик ће: знати основне карактеристике државног уређења новог века, знати основне карактеристике државног уређења апсолутистичких монархија, схватити основне узроке и последице грађанских револуција у новом веку, препознати корене српске државности у новом веку, препознати корене црногорске државности у новом веку, спознати утицаје других држава на државно и друштвено устројство нововековне црногорске државе, знати основне категорије друштва у новом веку, схватити променљивост друштвених односа, уочити узроке настанка, успона и падова држава новог века.

Упознавање са најкарактеристичнијим врстама историјских извора новог века:

Ученик ће: бити способан да у свом окружењу препозна остатке епохе новог века, разумети потребу критичког приступа историјском извору.

Разумевање променљивости етничких и државних граница у периоду новог века:

Ученик ће: разумети појам, узроке и последице сеоба, разумети појам, узроке и последице Велике сеобе Срба, знати основне правце кретања Срба од 15. до 19. века, знати најзначајније државе новог века, уочити међусобне утицаје држава исте епохе: политичке, верске, друштвене и културне, спознати условљеност променљивости српских граница у односима са суседима, спознати условљеност променљивости црногорских граница у односима са суседима, знати најзначајније догађаје из опште и националне историје.

Разумевање основних обележја религије и културе, њихове међузависности и утицаје на друштво, државу и појединца епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике хришћанства и ислама, разумети последице реформације и противреформације, уочити особености процеса исламизације, познавати културне карактеристике хуманизма, познавати културне карактеристике ренесансе, знати најзначајнија културна и научна достигнућа новог века, знати да препозна најзначајније научнике и уметнике новог века, разумети процес развоја нововековне српске културе и уочити утицаје под којим се развијала, бити способан да препозна споменике нововековне епохе.

Развијање свести о националној припадности, као и широј заједници - Балкан, Европа, Медитеран, свет:

Ученик ће: развијати свест о националној припадности, развијати позитиван однос према сопственој историји, традицији и култури, поштовати традицију и културу других народа.

Разумевање представа о свету и начину живота људи у новом веку и њихове условљености политичким, друштвеним и културним приликама:

Ученик ће: познавати основне одлике свакодневног живота људи у новом веку, уочити условљеност свакодневног живота политичким, културним, привредним и верским утицајима, увиђати разлике у свакодневном животу људи различитих друштвених група.

Разумевање привредних карактеристика епохе новог века:

Ученик ће: знати основне одлике средњовековне привреде, препознати и уочити карактеристике мануфактуре, уочити разлику између привредних особености средњег века и мануфактуре, уочити развојност привредног процеса, препознати и уочити карактеристике индустријализације.

Уочавање међузависности појединца, друштва и културе којој припада:

Ученик ће: знати знамените личности новог века, схватити због чега су те личности обележиле своју епоху, разумети улогу личности у историјској епохи новог века.

Оспособљавање ученика за самостално учење и истраживање:

Ученик ће: знати да направи хронолошку табелу, умети да користи знања других научних области и да их примењује при изучавању историјског процеса, бити у стању да разликује битно од небитног, знати да разликује узрок и повод неког догађаја, бити способан да уочи узрочно-последичне односе, бити у могућности да доноси вредносне процене, бити оспособљен за групни рад, умети да води аргументован дијалог.

СТАНДАРДИ: 2.1.5/2.1.6/3.1.1/3.1.3/3.1.5.

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: нови век, штампарија, Велика географска открића, Нови свет 1492, Колумбо, Магелан, мануфактура, хуманизам, ренесанса, Леонардо, Микеланђело, Шекспир, реформација, противреформација, апсолутистичке монархије, просвећени апсолутизам, исламизација (проверавање), повластице (привилегије), данак у крви (девширма), харач, Пећка патријаршија, Мехмед-паша Соколовић, Велика сеоба Срба (1690), Арсеније III Црнојевић, Друга сеоба Срба (1739), Арсеније IV Јовановић, Војна крајина, 1776, хајдучија, хајдуци, ускоци, српске привилегије, Карловачка митрополија, Сремски Карловци, црквено-народни сабори, Доситеј Обрадовић, барок, револуција, индустријска револуција, парна машина, Џејмс Ват, Рат за независност (1775-1783.), Декларација независности САД, Француска револуција, слобода, једнакост, братство, трећи staleж, Бастиља 1789, Декларација права човека и грађанина, Наполеон Бонапарта, Бечки конгрес, Света алијанса, Револуције 1848/49, Источно питање, Српска револуција, Први српски устанак, Орашац 1804, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, Други српски устанак, Таково 1815, Милош Обреновић, династије, Аутономна кнежевина Србија, укидање феудализма 1835, Уставобранитељи, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило Обреновић, кнез/краљ Милан Обреновић, Рат са Турском 1876-1878, Берлински конгрес, Црна Гора, Петровићи-Његоши, Цетиње, Владичанство, Кнежевина, владика Петар II Петровић, кнез Данило Петровић, кнез/краљ, Никола Петровић, Мајска скупштина у Сремским Карловцима 1848, Војводина Србска, Војводство Србије и Тамишког Баната, Матица српска, *Летопис Матице српске*, Светозар Милетић, Српска народна слободоумна странка.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА: припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи историјске карте, одабира и користи наставна средства, објашњава, поставља питања, одговара на питања, процењује, вреднује, оцењује, дели ученике у групе, даје инструкције за рад у групама, пише на табли, усмерава разговор међу ученицима.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: активно слуша, користи историјске карте, користи географску карту, одговара на питања, поставља питања, учествује у групном раду, описује илустрације и фотографије, користи Уџбеник, препричава, износи резултате групног рада, води аргументовани дијалог.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: текстуална, визуелна.

УВОДНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 5 минута)

Кроз разговор са ученицима се подсећамо које историјско раздобље обухвата нови век.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученике делимо у пет група и свака ће имати задатак да обради једну тему: 1. Успон Европе, 2. Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века, 3. Доба револуција, 4. Нововековне државе Србија и Црна Гора, 5. Српски народ под страном влашћу од краја 18. века до 70-их година 19. века.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА: (предвиђено време 20 минута)

Ученици свих група реферишу о својој теми, а затим разговарамо о најважнијим догађајима и личностима овог периода.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:**Годишња систематизација**

- **Теме: 1. Успон Европе, 2. Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века, 3. Доба револуција, 4. Нововековне државе Србија и Црна Гора, 5. Српски народ под страном влашћу од краја 18. века до 70-их година 19. века**